

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 8 • Perjantaina 23. huhtikuuta 2010

61. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Karjalan Liitto 70 vuotta 20.4.2010

- Karjalan Liitto on tunnus-
tettu ja arvostettu Suomen
suurimpiin kuuluva kansa-
laisjärjestö, jonka jäsenmää-
rä on koko ajan kasvussa, to-
tesi puheenjohtaja **Markku
Laukkanen** Karjala-talolla
20.4. järjestetyn Juhlasemi-
naarin avauspuheessaan ja
jatko i että luottamukselliset
suhteet valtiovaltaan ovat
Liiton toiminnan kulmaki-
vi.

**Tasavallan Presidentti
Tarja Halonen** kertasi juhla-
puheessaan karjalaisen kans-
san vaiheita ja muistutti, että
karjalaisuus ja karjalaisuuden
identiteetti on muutakin kuin
pelkästään siirtokarjalaisten
elämä. – Karjalaisia on aina
asunut sekä Suomen että Ve-
näjäen puolella, hän sanoi.

Viime aikoina esillä ol-
leeseen sotasyllisyys-kes-
kusteluun presidentti otti
kantaa toteamalle, että so-
tasyllisyyssoikeudenkäynti
oli Suomen kansalle raskasta
aikaa. – Omasta puolestani
voin todeta, että siinä oli ky-
symys enemmän politiikasta
kuin oikeudesta, presidentti
huomautti. Presidentti piti

myönteisenä, että viime vuo-
sina myös naisten ja lasten
kokemukset sota- ja evak-
koajasta ja sijoittautumises-
ta uusiin oloihin ovat tulleet
esille erilaisissa muisteluissa
ja tutkimuksissa. Kiinnosta-
vaa olisi presidentin mukaan
myös tutkia, miten siirtoväki
otettiin eri puolella Suomea
vastaan.

Koko ikänsä vähemmistö-
kulttuureista kiinnostunut ja
niiden puolesta puhunut pre-
sidentti iloitsi karjalan kielen
virallistamisesta. Karjalan
kieli oli pitkään tuntematon,
vaikka sen puhujia löytyi jo-
kun tuhat. – Se oli minul-
lekin uusi kokemus, vaikka
olin jo kauan tehnyt työtä ro-
maanikielen ja saaman kielen
hyväksi, hän kertoi.

Valtioneuvoston terveh-
dyksen juhlaan toi **päämi-
nisteri Matti Vanhanen**,
joka kertoi, että Karjalan Liit-
ton luottamushenkilöinä on
toiminut monia kansanedus-
tajia ja kaikki kolme suur-
puoluetta ovat olleet edus-
tettuina niissä. – Karjalaisten
asioita hoidettiin poliittisen
järjestelmän kautta ja pai-

Presidentti Tarja Halonen totesi, että Karjalan Liiton laajapohjaisuus auttoi siirtoväestön sijoittamisessa sodan jälkeen ja muistutti että tulevaisuudessa Karjalan Liitolla on vielä paljon tehtävää.

KARJALAN LIITTO
1940–2010

www.karjalanliitto.fi

kallistasolla monen kunnan
jähmeään luottamuselämään
tuli karjalaisten myötä uutta
näkökulmaa. Pääministeri
totesi, että Karjalan Liitossa
on vuosikymmenten aikana
käyty ne rehellisimmät kes-
kustelut karjalaisuudesta ja
Karjalaan liittyvistä kysy-
myksistä.

- Karjalaisuus jatkuu jo

neljännessä polvessa, tote-
si itsekin karjalaistaustan
omaava pääministeri.

Juhlaseminaarin osallis-
tut jat täyttivät Karjala-talon
salin liki viimeistä paikkaa
myöten.

Illansuussa Helsingin
kaupungintalolla järjestet-
tiin juhlavastaanotto, jonka
isäntänä toimi kaupunginjo-
htaja Jussi Pajunen. Tilaisuus
järjestettiin samassa salissa,
jossa Karjalan Liiton perus-
tava kokous pidettiin tasan
70 vuotta sitten.

Juhlapäivän ilta huipentui
Karjala-gaalaan juhlaillalli-
sineen, huomionosoitusten
jakoineen ja tanssiaisineen.
Tilaisuudessa kiinnitettiin
Karjalan Liiton kultainen
ansiomerkki Kari Rahialan
rintaan. Urheilustipendi luo-
vutettiin hiitolaistaustaiselle
nuorelle uimarihajakkuudel-
le Uula Aurenille. Häneen
tutustumme tarkemmin seu-
raavassa lehdessä.

Helena Sulavuori

Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Satu Hallenberg (keskellä) pyöritteli aloitusvalssin tahdeissa illan Karjala-Gaalassa, jossa jaettiin monia huomionosoituksia.

70-vuotiaasta Karjalan Liittoa onnitlemassa Kurkijoki-Säätiön, Kurkijokelaisen ja Kurkijoki-seuran edustajat, vas. säätiön pj Lauri Laukkanen, säätiön valtuuskunnan pj, Anna-Maija Nurminen-Lempinen, Kurkijoki-seuran vpj, säätiön hallituksen jäsen Riitta Sainio, toimitussihteeri Helena Sulavuori ja Kurkijoki-seuran hallituksen pj Sakari Karsila.

**Tässä
lehdessä
mm.**

Alho oli vilkas puu- ja sahatavaran valmistus-, säilytys- ja rahtauspaikka s. 4-5

Tunteiden tulva lapsuuden tanhuilla..... s. 6-7

Ovat juureni Karjalassa s. 11

Kevät tulee Kurkijoelle..... s. 12

**Toimitus on avoinna tiistaisin ja
perjantaisin klo 9-14.**

**Seuraavat lehdet ilmestyvät
7.5., 21.5., 4.6.**

Kultainen ansiomerkki Kari Rahialalle

Kari Rahiala on syntynyt v. 1936 Kurkijoella ja vaikut-
tanut vilkkaan työelämän ohessa monissa karjalaisuutta
ja kurkijokelaisuutta ylläpitävissä luottamustehtävis-
sä.

Hän toimi v. 1966 perustetun Kurkijoki-seuran pe-
rustavan kokouksen koollekutsujana sekä useita vuosia
Kurki-Säätiön valtuuskunnan ja hallituksen jäsenenä
sekä säätiön hallituksen puheenjohtajana vuosina 1981-
1989. Hänet tunnetaan myös Kurkijokelainen-lehden
tukijana ja aktiivisena tekijänä, joka vuosien varrella
on toimittanut lehteen paljon materiaalia.

- Kultaisen ansiomerkin saaminen ei ole yksilön
asia, vaan kaikkien niiden ihmisten, joiden kanssa
olen vuosien varrella tehnyt yhteistyötä ja jotka ovat
kannustaneet minua, Kari Rahiala muistuttaa ja jakaa
merkin osin jo edesmenneiden vaikuttajien Jussi Tuki-
an, Uuno Varjuksen, Viljo Hakulisen ja Sakari Karsilan
kanssa, vain joitakin mainitakseen.

Hän korostaa myös naisten merkitystä yhdistys-
ten toiminnassa. – Monesti naisten ansiota on se, että
yhdistys toimii, vaikka miesten toiminta helpommin
huomioidaan.

Konfutsen sanoi ”Ystävyyttä, joka ei johda
vaivannäköön, ei ole olemassa”, lopettaa tämä suu-
ri kurkijokelaisuuden ja karjalaisuuden vaivannäkö-
kiitosensa.

23.4. Ps. 23:1 Herra on minun paimeneneni, ei minulta mitään puutu.

24.4. Ps. 23:3 Hän virvoittaa minun sieluni, hän ohjaa minua oikeaa tietä nimensä kunnian tähden.

25.4. 3. sunnuntai pääsiäisestä Joh. 16:20-22 Jeesus sanoo opetuslapsilleen: ”Tekin tunnette nyt tuskaa, mutta minä näen teidät vielä uudelleen, ja silloin teidän sydämenne täyttää ilo, jota ei kukaan voi teiltä riistää.” Virsi 162:1 Kristus-kuningas, kaikkivaltias, joudu, voittoon vie jo valtakuntasi! Vielä tuskan maa kaipaava odottaa. Milloin on se täynnä tuntemistasi? On viety sanaa autuuden jo halki vuosisatojen. Vielä miljoonat yössä kulkevat. Milloin valtasuuruutesi kirkastat?

26.4. Ps. 66:1 Kohota Jumalalle riemuhuuto, maa, riemuitkaa, maan asukkaat!

27.4. Jes. 40:28-29 Ei hän väsy, ei uuvu, tutkimaton on hänen viisautensa. Hän virvoittaa väsyneen ja antaa heikolle voimaa.

28.4. Hepr. 13:12-13 Jeesus kärsi ja kuoli kaupunginportin ulkopuolella pyhitetäkseen kansan omalla verellään. Lähtekäämme siis hänen luokseen leirin ulkopuolelle, hänen häväistystään kantaen.

29.4. Joh. 16:22 Teidän sydämenne täyttää ilo, jota ei kukaan voi teiltä riistää.

30.4. Ps. 126:5-6 Jotka kyynelein kylvävät, ne riemuitten korjaavat. Jotka itkien menevät kylvämään vakkaansa kantaen, ne riemuiten palaavat kotiin lyhteet sylissä.

1.5. Hepr. 13:16 Älkää unohtako tehdä hyvää ja antaa omastanne, sillä sellaiset uhrit ovat Jumalalle mieleen.

2.5. 4. sunnuntai pääsiäisestä Joh. 16:7 Jeesus sanoi: ”Minä sanon teille totuuden: teille on hyödyksi, että minä menen pois. Ellen mene, ei Puolustaja voi tulla luoksenne. Mutta mentyäni pois minä lähetän hänet luoksenne.” Virsi 569:1 Herää, sydän, nukkumasta, talviunen horteesta, nouse valoon kuolemasta kevät-aamun loisteessa. Herra Henki lähteillensä kutsuu meitä lähellensä. Sydän siellä elämää Jeesuksessa hengittää.

3.5. Ps. 98:1 Laulakaa Herralle uusi laulu! Hän on tehnyt ihmeellisiä tekoja. Hänen oikea kädensä, hänen pyhä voimansa on tuonut voiton.

4.5. Jes. 63:9 Rakkautesaan säälivänä Herra lunasti heidät vapaiksi, hän nosti ja kantoi heitä kaikkina menneinä päivinä.

5.5. Jaak. 1:19-20 Tietäkää, rakkaat veljeni, että itse kunkin tulee olla herkkä kuulemaan mutta hidas puhumaan ja hidas vihaan, sillä miehen viha ei johda oikeudenmukaisuuteen, jota Jumala tahtoo.

6.5. Joh. 13:34 Minä annan teille uuden käskyn: rakastakaa toisiaanne!

Näkökulmia

Ovi auki, kiinni vai raollaan?

Vielä pari vuosikymmentä sitten piti varoa, mitä tuli lausuneeksi maailmanpolitiikasta tai itänaapuristamme, totuudet sai korkeintaan kuiskata neljän seinän sisällä. Nyt sanat maahanmuuttopolitiikasta ovat tulta ja tappuraa. Ylen ajankohtaisohjelma MOT uskaliaana vahvisti sen, minkä kansa on aina tiennyt: Suomessa ovet ja ikkunat aukeavat tulijoille verrattain helposti ja se, jos mikä on kallista.

Maahanmuuttopolitiikka voidaan kuvata nelikenttämallin avulla. Maa voi ottaa avosylin vastaan tulijoita paljon tai vähän, mutta myös valikoida tulokkaat tiukasti tai väljin perustein. Vaikka Suomeen ei välttämättä kansakuntamme kokoon nähden tulisikaan määrällisesti suuria joukkoja, muuttajien kirjo on hyvinkin laaja. Muihin EU-maihin nähden meillä maahanmuuttajille ei aseta kovin kummoisia kriteereitä.

Tutkimusten mukaan Suomi on varsin rasistinen maa. Kansainvälistyvässä maailmassa se ei ole mikään ylpeyden aihe, mutta maan historian valossa varsin ymmärrettävä seikka. Suomi on yhä melko homogeeninen kansakunta ja eri kulttuurit ovat arjessamme vielä verrattain uusi asia. Hädin tuskin on kulunut puolta vuosisataa siitä, kun tummaihoisen näkyminen pikkupaikkakuntalaisella rautatieasemalla uutisoitiin suurissa päivälehdissä kissankokoisin kirjaimin. Nykyään on lähes harvinaisuus päästä vähänkään suuremmassa kaupungissa suomalaisen bussinkuljettajan kyytiin.

Ihmismieli on hidas muuttuja. Kun suurten ikäluokkien aapiset käyttivät häpeilemättä neekeri-sanaa, nykyään nimitystä ei saa

esiintyä edes niissä kuuluisissa suklaasuukoissa.

On helppo ymmärtää, että maahanmuuttajien saamat edut aiheuttavat katkeruutta kansassa. Kun Suomessa on nälkäisiä ja kodittomia omasta takaa, voi olla vaikea hyväksyä, että vierasmaalaiset saavat verrattain hyvän sosiaaliturvan. Jos maa ei pysty huolehtimaan omistaankaan, pitääkö sen ottaa kontolleen yhä kasvavia joukkoja ulkomalaisia, joiden tulon taustalla voi olla monenlaisia motiiveja todellisesta hädästä elintasopakolaisuuteen? Tiukka taloudellinen tilanne, valtion kasvava velka ja eriarvoistuva yhteiskunta ovat omiaan lisäämään katkeruutta kansassa. Ja kun suomalaiset vielä ovat tunnetusti kateellista väkeä, kasvaa pakolaisviha kansan keskuudessa kuin sieni sateella.

Kun maailmalla ruuti käryä, telttakylät kaupunkien laitamilla kasvavat ja näлкиintyneet lapsiraukat pullottavine vatsoineen tulvivat telkkareista olohuoneisiin, saattaa jokunen kovaluinenkin suomalainen kurtistaa kulmiaan. On kai vielä joukossamme ripaus inhimillisyyttä, armollisuutta, empatiaa ja hyväntahtoisuuttakin. Kun itse hulauttaa litratolkulla juomakelpoista vettä viemäriin, ostaa kaupasta kärryllisen ruokaa ja hoitaa itsensä korkealoukkaisessa terveydenhuollossa, voisi miettiä, mitä sitten, kun kaikki nämä otettaisiin hetkessä pois. Vaikka ihminen tulee toimeen varsin vähällä, on kuitenkin paljon sellaisia perustarpeita, joiden ei soisi katoavan elämästä. Ja vaikka meilläkin paukkuu joskus kouluissa ja kauppakeskuksissa, näitä mittaamattoman suuria tragedioita mitenkään väheksymättä, unohdamme

usein, kuinka turvallisessa yhteiskunnassa kuitenkin elämme.

Inhimillisyyden pulpahti pintaan, kun Suomi sulki ovensa julkisuuteen nousseitten isoäitien edestä. Mistä sitten löytyikään niin suuri lataus empatiaa heitä kohtaan? Siinä vaiheessa monen sydämalassa läikähti, ei kai tuo ole oikeudenmukaista. Eikä edes kulttuurimme ole kovin perhekeskeinen. Siinä kun ihmiset puolustivat isoäitien oikeuksia, olisi kyllä voinut jokunen mennä myös itseensä: milloinkohan viimeksi kävinkään mummon luona vanhainkodissa? Eikö meillä sittenkään ole avoimienovienpäivä? Taisi olla kyllä vähän ilkeästikin sanottu.

Entä sitten, kun selaa maamme historiaa muuttaman sivun taaksepäin? Kun maapoloisemme taisteli suuta vihollista vastaan, ei pieni apu naapureilta olisi kai ollut pahitteeksi. Ja kun katselemme vaeltavia pakolaisvirtoja ruudun takana, muistiin palaavat karjalaiset evakot matkalla kohti tuntematonta. Heilläkin oli vastassa ennakkoluuloja ja katkeruutta uusilla asuinseuduilla, kukapa hevin omista maistaan ja mannuistaan luopuisi. Liian monta syytöntä on kärsinyt suuren maailman kuvaamattomasta pahuudesta.

Olisikohan niin, että kultainen keskitie olisi tässä kiperässä maahanmuuttokysymyksessäkin paras polku kuljettavaksi? Onhan totta, että harmaantuva Suomi tarvitsee työvoimaa, ja etenkin niihin töihin, joita suomalaiset eivät enää syystä tai toisesta ryhdy tekemään. Emme voi leimata kaikkia ulkomaalaisia rahan perässä matkaaviksi roistoiksi tuntematta heitä. Jos asenteet ja käytännöt maahanmuuttopolitiikassa hiljalleen

muuttuisivat, tulijoiden kotiutuminen helpottuisi ja monesta uudesta kansalaisesta saisimme ahkeraa työvoimaa ja myös niitä kaivattuja veronmaksajia. Niin klisee kuin onkin, voi erilaisuus parhaimmillaan olla suuri rikkaus.

Uskaltaako tällaistakaan mielipidettä kirjoittaa? Entä jos joku pitää tätäkin tekstiä rasistisena? Kun rasistiset yhteisöt puivat asiaa verkossa ja uhkaavat jopa päättäjien henkeä, on selvää, että kyse on rasismista ja kiihottamisesta kansanryhmää vastaan, se on tietenkin rankaistavaa. Mutta toisaalta kun poliitikot vaativat nollatoleranssia rasismiin, kävi mielessä, yritetäänkö tällä tavoin tukahduttaa kansan ääni. Ja kun asian pitäisi kai demokratiassa olla toisin päin, kansan äänen pitäisi kuulua päättäjien suusta. Onneksi mielipiteensä saa kuitenkin vielä sanoa ääneenkin ja fiksuun vaikuttamiseen kuuluu mielipiteiden argumentointi sekä hyvän maun mukaiset tavat. Eihän maahanmuuttajien rasistinen kohtelu johda tarkoitukseensa, vaikka kuinka olisi sitä mieltä, että Suomi kuuluu suomalaisille.

Ei sovi kiistää, ettei nykytilanteessa olisi parantamisen varaa. Paljon on tehtävää meillä täällä, mutta vielä enemmän siellä, mistä väkeä kulloinkin tulee. Paras mahdollinen ratkaisuhan on se, että maahanmuuttajat voisivat palata takaisin. Mitä maailmanpyörän akselia voisikaan kääntää niin, ettei kenenkään tarvitsisi pakon edessä lähteä kotimaastaan?

Ahman Tassu

Ahman Tassu on nuori kurkijokelaistustainen opiskelijaneiton.

Wehrmachtin kyydillä kotiin

Hiitolan naisten synnytys-sairaala oli Käkisalmen sairaala, jos oli tarvetta lähteä sairaalaan synnyttämään. Vuoden 1943 toukokuussa tilanne oli sellainen, ettei Käkisalmeen ollut mitään asiaa siviileillä. Sota riehui Kannaksella kiivaana, eikä siellä sairaalasta paljon tainnut olla jäljelläkään.

Äitini joutui siksi lähtemään Sortavalan sotilas-sairaalaan, jossa synnyin toukokuussa 1943.

Viikon päästä oli edessä kotimatka. Ensin junalla ensimmäisessä luokassa Hiitolan asemalle. Asemalta oli kotiin Päijälään vielä runsas 12 kilometriä, eikä mitään julkista kulkuyhteyttä ollut. Saksan armeija järjesti kyydin, maastoautolla me tulimme komeasti kotiin Syyttäkalliolle. Autonkuljettajan lisäksi kyytiä oli varmistamassa konepistoolimies etupenkillä, me äidin

kanssa istuttiin herroiksi takapenkillä.

Nämä kyyditsijät olivat halunneet nähdä onko lapsella varmasti oikean käden peukalo. No onneksi oli ja on vieläkin, onneksi ei ihan keskellä kämmentä kuitenkaan.

Minkä tähden sotilaat siitä peukalosta kyselivät?

Ilmeisesti asia kiinnosti siksi, koska isälläni ei ollut oikean käden peukaloa enää olemassa. Kranaatin sirpale oli vienyt hänen peukalonsa Karjalan männikköön ruokaillessa. Siinä oli mennyt pakki hernesoppineen samaan kanervikkoon.

Isän veli kaatui tässä samassa rytäkässä kesällä 1942.

Tällainen oli minun ensimmäinen ”sotakokemus”.

Seppo Tarkiainen

Lukijoilta

Suomen Maitokauppa-asiaan asiakirjatietoja

4.5.1895 on merkitty kaupparekisteriin n:o:lla 8101 Kurkijoen Osuusmeijeri Oy. Niin kuin Kurkijoen historia kertoo meijeri koki alkutaipaleellaan eri systä vaikeuksia. Tästä kertokoon 1906 kirjoitettu seuraava riimi, jonka rivien välistä voi aistia sen ajan ilmapiirin ja antaa ymmärrystä seuraaviin:

Niin kuin metsän muuriainen yhteistä etua etsii yhteiskuntasi ylenää.

Joukoin soittele sovussa yhteisvenhettä vesillä viepi varmasti perille.

Riita tyhjän riidan vuoksi halvan mielen haluja.

15.6.1901 on merkitty kaupparekisteriin n:o:lla 23103 SUOMEN MAITO-LIIKE Oy kotipaikkanaan Viipuri. Yhtiöjärjestyksen pykälä kertoo, että tarkoituksena on harjoittamalla etupäässä maidon ja meijerituotteiden kauppaa sekä näiden ym. maalaistavaroiden vientiä etupäässä Pietariin, saada yhtiön osakkaiden tuotteille mahdollisimman edullinen menekki jne.

Yhtiön hallitus: Ewald Relander, maan-

viljelyskoulun johtaja Kurkijoelta John Winter, kunanlääkäri Jaakkimasta

Emil Petrelius, kauppias Hiitolasta Matti Kekki, agronomi Ruokolahdelta Juho Hyytiäinen Heinjoelta Erkki Pullinen, agronomi Antreasta

Toiminimen kirjoittajat Ewald Relander ja Matti Kekki yhdessä.

Toimitusjohtaja ja prokuristi kapteeni vapaaherra Bereth Otto Kasimir Rehbinder Viipurista.

Yhtiön toiminta ei saanut kannatusta, se velkaantui ja sai 11.10.1912 vuosihaasteen.

Wiipurin Raastuvanoikeuden 10.7.1912 pöytäkirjan mukaan 26.6.1912 on yhtiö luovuttanut omaisuutensa

velkojensa tyydyttämiseksi.

On merkillepantavaa, että reilun kahden kuukauden kuluttua edellä sanotusta vuosihaasteesta on merkitty kaupparekisteriin 20.12.1912 SUOMEN MAITOKAUPPA Oy rekisterinumerolla 28383 kotipaikkanaan Kurkijoki.

Kertokoon Kiiskilän Marjaliisan aikaisemmin kirjoittama, Kurkijoen historiaan tukeutuva tieto tästä yhtiöstä lähemmin.

Leo Tukia

lähteet: Pörssitieto Kansallisarkisto

Näkymä mäeltä Frans Kilpiön talon läheltä Alhon Salokylälle päin 1926 tai 1927. Kuvassa on junan takana Alhon ensimmäinen "meijeri". Taustalla näkyy viimeisenä pellon reunalla Salokylän tien varrella pienellä kummulla sijainnut työväentalo (paloi 1927). Puutavaralanssin takana työväentalon suunnassa on myllytupa, joka oli mylläri-sahuri-liikemies Toivo Pölkin asuntona 1929–1939. Saha- ja myllylaitos näkyy heikosti Kouvojan notkosta ojan suuntaisen asunto- (2 ikkunaa) ja talousrakennusrivin vasemmalla puolella. Valok. Viljam Kilpiö.

Lauri Pölkki

Alho oli vilkas puu- ja sahatavaran valmistus-, säilytys- ja rahtauspaikka

Tässä artikkelissa on Viljam Kilpiön ja Pekka Kyytisen ottamien kuvien sekä muun kertyneen aineiston pohjalta tarkennettu Alhon historiaa sahatavaran ja puukaupan sekä vähän myllytoiminnan osalta. Tiedot liittyvät "Kurkijoki kylästä kylään" teoksen kuvauksiin Alhosta.

Rautatien rakentaminen 1890-luvulla vilkastutti hyvin pian toimintaa ja lisäsi asutusta Alhon uuden aseman ympäristössä. Tuikutuen yllä mainittuun teokseen, Matti Ojalaisen kuvauksiin Kurkijokelaisessa 14/1970 ja Jaakko Kemppisen jälkipolvea olevan sukulaisen selvitykseen, on sahojen syntyhistoria seuraava:

Jaakko Kemppinen ja Vilho Kiema rakensivat Alhon ensimmäisen myllyn ja sahan 1909 lähelle Kemppisen taloa.

Noin vuoden kuluttua liikemies Räcköläinen osti Kemppisen ja Kieman laitoksen pois ja palkkasi J. Kemppisen tekemään uuden laitoksen itselleen. Se rakennettiin Frans Kilpiöltä ostetulle tontille, joka sijaitsi pistoraitteen päässä. Raidetta jatkettiin Parikkalaan menevän tien yli sahan viereen. Sahalle tuli puuta rautateitse ja sieltä lähti markkinoille puutavaraa. Räcköläisen saha paloi muutaman vuoden kuluttua, mutta uutta ei sen tilalle rakennettu.

Tämän jälkeen Alhon puimakoneosuuskunta (pe-

rustettu 1910, 8 jäsentä) rakensi hieman pienemmän mylly- ja sahalaituksen Eljas Rastaalta vuokratulle tontille Kouvojan notkoon Salokylälle vievän tien varteen. Sahaa ja myllyä laajennettiin, kun sähkö tuli 1922 lopulla Alholle. Yksityiskohtia muun muassa käyttövoimasta löytyy yllä mainitusta teoksesta. Tuotanto lienee kasvanut muutosten jälkeen huomattavasti.

Kurkijoelle Lumivaaran Huhtervusta vuonna 1928 muuttanut Toivo Pölkki osti mylly- ja sahalaituksen sekä niiden yhteydessä olleen myllytuvan ja talousrakennukset. Hänen setänsä Edvard Pölkki, ilmeisesti tukakseen veljenpoikansa yritystä, hankki omistukseensa huhtikuussa 1929 laitosten ja rakennusten alla olleet kaksitonttia. Myyjät olivat Eljas Rastaa tytär Ida Piironen ja miehensä Heikki Piironen. Kauppakirjan

mukaan mylly- ja sahalaituksen tontti oli ollut Edvardilla vuokralla jo ennen kauppaa. Edvardin ostama myllytuvan ja talousrakennuksen tontti oli ollut saman kauppakirjan mukaan vuokralla liikemies Ellosella. Tontit pysyivät Edvardin omistuksessa aina vuoteen 1944, jolloin perinnönjako hänen omaisuuden osalta tehtiin.

Pääosin 1930-luku oli hyvää aikaa sekä saha- että myllytoiminnalle. Sahaustilikirjan mukaan arvioiden raamisaha pyöri lähes täydellä kapasiteetilla. Toivolla oli apunaan 3–4 työntekijää. Toivon kertoman mukaan hän osti metsiä pystyyn, hakkautti ja harjoitti paikallissahausten lisäksi myös vientisahausta. Vientisatamana toimi Viipuri, jossa "agenttina" oli Fager niminen henkilö. Ilmeisesti myös siihen aikaan Kurkijolla toimineet 3 puutavarantoimintaa ja myyjää välittivät

Pölkin sahan tavaraa. Kaivospuiden toimittaminen vientiin ja ratapölkkyjen toimittaminen VR:lle olivat keskeisiä tuotteita.

Aseman ja Kouvojan väliin kasvoi suuri puutavaralanssi alueelle rakennetun pistoraitteen ja sahajan toiminnan johdosta. Tässä välivarastossa oli tukkeja, sahataavaraa, ratapölkkyjä kaivospuuta ja halkopinoja. Oheinen maisemallisesti laaja ja paljon kertova kuva lienee ainoa, joka on kuvattu radan yli pohjoiseen Salokylälle päin. Rautatieyhteydet Elisenvaarasta Savonlinnaan vuonna 1908 ja Lappeenrantaan 1937 toivat uusia sahoja Viipuriin ja Pietariin suuntautuvan puutavaraliikenteen piiriin ja lisäsivät alan kilpailua.

Toivo Pölkin omistama mylly- ja sahalaitus paloi siinä yhteydessä, kun omat sotilaat polttivat taktisista syistä Alhon keskustan vetäytyessään Kurkijoelta

1939/40. Sotien välissä Pölkin myllyn ja sahan toimintaa jatkoi vuonna 1942 nopeasti perustettu Alhon Mylly ja Saha Oy, jonka osakas myös mylläri-sahuri Toivo Pölkki oli. Muut alkuperäiset osakkaat olivat Pekka Kyytinen, Toivo Kyytinen ja Arvo Rouhiainen. Osakekirjat allekirjoitettiin Kurkijolla 27.9.1942. Kirjanpitoa hoiti K.K.Tyrni. Yhtiö oli jo suunnitellut raamisahan ostoja, kun jatkosota keskeytti hankkeet. Oheisten kuvien lisäksi yrityksestä on olemassa useita Pekka Kyytisen ottamia valokuvia mm. Kurkijoen Pölkien kotisivujen kuvagalleriassa (www.polkki.fi), Kurkijoki museossa ja museoviraston kuva-arkistossa.

Tämän kirjoittaja oli mukana kun Pekka Kyytinen, Arvo Rouhiainen ja Toivo Pölkki purkivat 1960 vaiheilla yhtiön Helsingissä ja jakoivat keskenään sen, mitä oli yhtiön varoista ja omaisuudesta jäljellä. Toivo Kyytinen oli luopunut osakkuudesta jo aikaisemmin. Yhtiön purkuvaiheissa oli jäljellä jonkin verran inflaation syömiä korvausym. varoja sekä tehokas vasaramylly ja ryyningsarkkijä, jotka ne saanut Toivo Pölkki myi sittemmin pois.

Myllystä ja sahasta ei 1990-luvun alussa löytynyt Alhossa juuri mitään jälkeä, vain muutamia betonin lohokareita pusikoituneen Kouvojan rannalla.

Alhon Mylly ja Saha Oy:n myllyrakennus 1943. Ovella mylläri-osakas Toivo Pölkki. Kuvan oikeassa laidassa aseman suunnassa on yhtiön myllyssä ja sahalla kävijöitä varten rakennuttama Myllytupa-kahvila, joka valmistui 1943. Valok. Pekka Kyytinen

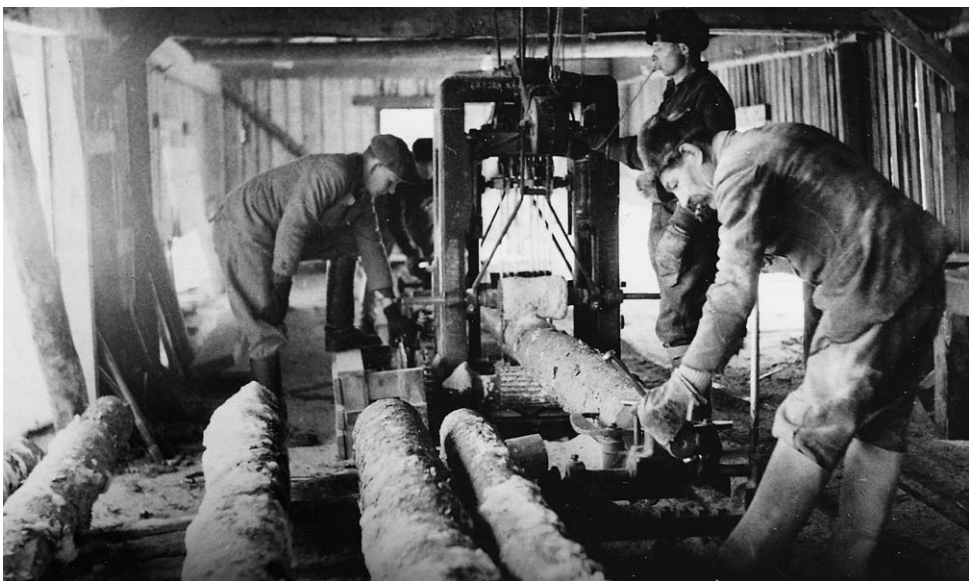
Puutavaralanssilla oli vuoden 1944 keväällä varastoituna vain VR:n tarvitsemaa polttopuuta. Uusi saha ja mylly sijaitsivat samassa paikassa kuin vanha laitos. Vasemmalla Pölkin talousrakennuksen pääty Jaakko Kojolta ostetulla tontilla. Valok. Pekka Kyytinen

Viljam Kilpiö oli ostajan, Valtion Rautateiden, edustajana ratapölkkyjen luovutuksessa VR:lle. Viljam on kuvassa oikealla selin kameraan. Sahaaja Toivo Pölkki on vasemmassa laidassa. Muut lienevät myyjiä tai VR:n henkilöitä. Valok. Viljam Kilpiö.

VR:lle myytyjen halkojen lastausta rautatievaunuun Alhon asemalla. Vasemmalta Olli Talvenheimo, Lempi Lähdeniemi ja Maria Lähdeniemi. Ajankohta on vuoden 1926 jälkeen. Sen ajan höyryveturit neliivät runsaasti puuta polttoaineenaan. Valok. Viljam Kilpiö.

Sisäkuva Toivo Pölkkin sahasta 1930-luvulla. Raamisahan lisäksi laitoksessa oli myös pyörösirkkeli mm. kanttausta varten. Toivo Pölkki on sahan toisella puolella toinen vasemmalta. Kaksi oikeanpuoleista lienevät Toivon sahalle palkkaamia työmiehiä. Vasemmassa laidassa oleva henkilö näyttää isännältä, joka on tullut puitaan sahauttamaan. Tunnistuksia tarvittaisiin lukijoilta. Mahd. valok. Pekka Kyytinen

Alhon nimestä

”Itkun alho s i a suosa”. Vanhastaan Länsi-Suomesa maaston painanne, notko, suo. Vanhassa lakikielessä (v. 1648) hallitsijan tai muun valtamiehen hallintalue Suistamo Salmi Vitele alho suoniitty, takapelto. Itämerensuomesta ehkä lainattu venäjänkielen sanaan olga (ensimmäinen o ääntyy a:n eli alga) suo.

Tavallisesti kuvataan maasennuksen, kyynelten, surun ja tuskan alhona.

Paljon valoisampana ALHON asemaseutua kuvataan vuonna 1904 Viipurissa painetussa kirjasessa RAUTATIEMATRIKKELISSA; ”ALHO IV:n luokan asema Karjalan rataosalla, Kurkijoen pitäjässä noin 10 km Kurkijoen kauppalasta, metsien ja vuorien ympäröimässä laaksossa. Maanteiden puuttuessa käyttävät asemaa ainoastaan aseman luona vain yksi vain yksi maakauppias ja lähellä ole-

vat kylät, jonka tähden liike asemalla on erittäin pieni.”

”Potaattimaata” ja yhdelle lehmälle heinämaata on yksi hehtaari. Alho-sanalla on kaksi merkitystä: paikan nimi ja henkilön sukunimi. Nimi on Länsi-Suomeen kuuluva sekä sukunimenä että paikanimenä. Itä-Suomessa se oli harvinainen, SUOMENMAA V mainitsee yhden ainoan paikan nimen ja se on Kurkijoen ALHON kylä ja rautatieasema. Sukunimenä se on ollut kaikkiaan 1733:lla henkilöllä (v. 1993). Länsi-Suomea ja Itä-Suomea ei voida erotella. Sodan väestönsiirtoineen ovat sekoittaneet kotipaikkoja.

Olavi Kilpiö

Vanhoja kuvia

Tässä talkooväki poseeraa kuvaajalle Hämeenlahdella. Kuvassa on mm. Elisabeth Klement-jef äitinsä kanssa. Ketä muita henkilöitä kuvassa lienee? Kuva on otettu ehkä 1920-luvun alussa. Kuvan lähetti Eino Vepsä

Aarne Heinonen:

Sortavalan seminaarissa oli karjalainen henki

Luin Kurkijokelaisesta Eino Vepsän kirjoituksen ”Sortavalan Seminaari”. Kirjoitus palautti mieleeni ajan 60 vuotta sitten, jolloin olin oppilaana kyseisessä seminaarissa, jonka nimi oli muutettu ”Itä-Suomen Seminaariksi”. Seminaari sijaitsi Raumalla itsenäisenä laitoksena. Molemmilla seminaareilla oli yhteinen johtaja, mutta pääosin kummallakin seminaarilla olivat omat opettajat, joskin muutama yhteinenkin lehtori oli.

Entiset Sortavalan Seminaarin lehtorit toivat entisen Kymölän hengen ja karjalaisuuden hyvin usein opetustilanteissa esiin. Erikoisesti on mieleeni jäänyt Maantiedon- ja biologian lehtori Maria Honkapirtti, joka lähes jokaisella tunnilla muisti mainita jotain Kymölästä ja Sortavalasta. Nämä Karjalan muistot

lankesivat luokassamme hyvään maaperään, sillä lähes puolet luokkamme oppilaista olivat karjalaisia ja heistä suurin osa luovutusta Karjalasta.

Toinen karjalaisuuden voimakas puolustaja oli musiikin lehtori Leo Härkönen, joka ”ei nuotteja peljännyt”, kuten hän itse sanoi, kun joku meistä toi hänelle soitettavaksi ”Säkkijärven polkan” nuotit. Pian täyttivät ”Säkkijärven polkan” sävelet luokan. Muitakin karjalaisia tai karjalaistuneita lehtoreita tosin oli, mutta ei liene syytä heitä enempää mainita.

Omalta kohdaltani voin mainita, että meitä karjalaisia oppilaita ei koskaan kiusattu tai muuten kaltoin kohdeltu. Tämä tietysti oli luonnollista seminaarisamme, mutta myöskään en kuullut mitään kiusaukseen viittaavaa Rauman seminaar-

in oppilaiden taholta.

Mielestäni oli puute, ettei oppilaiden kotipaikkojen yhteydessä mainittu luovutetun Karjalan kotipaikkaa, vaan ainoastaan sen hetkinen kotipaikka.

Vasta Kurkijokelaisesta huomasin, että Olavi Kallioniemi oli valmistunut opettajaksi samana vuonna 1950, mutta Rauman puolelta. Jos olisimme tiedonneet, että olemme molemmat kurkijokelaisia, olisimme varmaan pitäneet yhteyttä, kun sentään useamman vuoden opiskelimme samassa rakennuksessa, vaikka eri seminaareissa. Hän on, niin uskon, täyttänyt velvollisuutensa omalla työsarallaan isänmaata kuin myös Karjalaa kuin karjalaisuutta kohden.” Ei muuta kunniaa, kuin kuulla kummaltasun kuusiesi kuiskintaa, kun Säkätkenyt olet hänet viime leponon”.

Alhon asemapäällikkönä toimi 1.5.1924-31.5.1936 Johan Filip Methodius Talvenheimo

VR:n määräasemalippu, joka liimattiin matkatavarakollien kylkeen.

Raimo O. Kojo

• Kuvat Hanneliina Kojo

Tunteiden tulva lapsuuden tanhuvilla I

Minulla on Laatokan Karjalassa neljä varhaislapsuudesta tuttua pitäjää:

Synnyin Jaakkimassa; kotini oli suurimman osan ajasta Lahdenpohjan kauppalassa; jatkosodan alkupuolella asuin hetken äitini kotitalossa Lumivaarassa; paljon vietin aikaa myös sukuni kotitanhuvilla Kurkijoen Savojan kylässä.

Sukuni on vääjäämättä kurkijokelainen. Hajanaisia tietoja on jo 1700-luvun puolivälistä, ja sittemmin asuinpaikkoina vilahtelevat muun muassa Otsanlahti ja Vätikkä. Isänisänsänsäni Pahl Knutsson Kojo muutti joskus 1850-luvun puolivälissä Savojalle, vaimonsa kotitaloon.

Verenperintönä kurkijokelaisuus

Vuosisatainen verenperintö tietysti vaikuttaa, tunnen itseni vahvasti kurkijokelaiseksi.

Tuntemukseeni vaikuttaa myös se, että isävainajani vihjasi kerran iloisella tuulella ollessaan, että minut oli keväällä 1938 pantu alulle Kurkijoella Laatokan rantakalliolla.

Vanhempani vihittiin lokakuussa 1938. He asuivat (ja minä äidissäni piilotellen) Kurkijoella vuoden 1939 helmikuun 6. päivään, jolloin he muuttivat Jaakkiman Kurenrannan kylään. Siellä minä synnyin jo saman kuun 23. päivänä.

Molemmille evakkomatkakokille jouduin lähtemään Kurkijoelta. Talvisodan loppuajan olin äitini kanssa Savojalla Mummolassa. Sieltä lähtö tapahtui välittömästi, kun itä riisti pakkorauhasa haltuunsa myös sodassa

valloittamatta jääneen osan Laatokan Karjalasta.

Jatkosodan jaloista lähtö tapahtui heinäkuun lopulla 1944. Talvisodan sekaisen evakuoimisen opettamana vanhukset, sairaat ja lapset lähetettiin Kurkijoelta ajoissa turvaan (rauha solmittiin vasta syyskuun 5. päivänä). Äitini, minä ja tammikuussa syntynyt siskoni olimme muuttaneet Lahdenpohjasta Savojan kautta Lopottiin.

Me nousimme kuorma-auton lavalle vanhainkodin voivottavien asukkien sekaan kirkonkylässä martra-neuvojen tukikohdan Martalan pihalla.

Kadonnut lapsuus

Minä sain elää – jouduin elämään – Karjalassa molempien sotien ajan. Väli rauhan jälkeen me näet palasimme synnyinseuduilleni heti, kun Suomen armeija oli vallannut Jaakkiman-Kurkijoen seudut.

Maaillan hulluutta ymmärtämättömänä poikasena ahmin, kaikkien poikien tapaan, kaiken maailmanmenon itseäni. Pommitukset ja suruviestit, miinarajähdykset ja desantit olivat silloista elämää. Tietysti elin myös tavallista lapsenelämää, leikin pihapiirissä ja seikkailin metsissä, mutta ohessa keräsin itseäni ympärillä vellovan alituisen pelon, murheen, ahdistuksen. Keräsin, kunnes helvetti jatkosodan loppupuolella kasvoi kestäväksi.

Ehkä olin yliherkkä ja siksi itsepuolustukseksi kieltäydyin lopulta näkemästä, kuulemasta, tunteesta mitään. Kuitenkin kaikki syöpyi salakavalasti minuun.

Laikkalanlahti, Laatokan pitkän vuonon pohjukka, välkehti suomensinisenä ja toi mieleen myös isän vahvatunnelmaisen kertomuksen elämän alusta

Sittemmin kadotin muistitani niin Karjalassa oloajan kuin toista evakkomatkaa seuranneen sotalapsuusaajan Ruotsissa ja omituisesti vielä muutaman vuoden Suomeen paluun jälkeisestä ajasta.

Elämäni ensimmäiset seitsemän, kahdeksan vuotta olivat yli neljä vuosikymmentä minulle valkoista, kartoittamatonta aluetta, omituista tyhjyyttä. Jotenkin silti tunsin, että tyhjyydessä riehui epämääräinen tunteiden myrsky. Vaistomaisesti pakenin tuota outoa maailmaa kaikin tavoin, sillä se oli pelottava kuin Manala.

Lyhyesti sanoen: en tuntenut lainkaan osaa itsestäni. Ihminen, joka ei tunne lapsuuttaan, on tuuliajolla, ajautuu elämässään kari-

koille. Minusta tuli järjetön työhullu ja täysi egoisti. Halusin vain kunniaa ja mainetta, eikä muista ihmisistä ollut väliä. Vuosikymmeniä suolsin julki kirjoja, lehtijuttuja, radio-ohjelmia – sain olla esillä (melkein) niin paljon kuin halusin.

Mutta tuo ei riittänyt, se ei estänyt kadottamani pikku pojan piilotajuisia avunhuutoja eikä öisiä painajaisia. Teinpä mitä tahanan, outo ahdistus ei hellittänyt. Ajauduin aikaa myöten myös alkoholismiin.

Pikku poika haluaa väkisin esiin

Syksyllä 1985 tapahtui ihme: raitistuin hetkessä, mystisesti. Ja lopullisesti. Luoja armahti minut, paka-

nan. Olen juoppoudestani ja siitä selviytymisestääni kirjoittanut laajan kirjan Eroon viinasta.

Tuon jälkeen en enää osannut, en pystynyt pakenemaan sisäistä pikku poikaa viinan avulla. Enkä enää jaksanut myöskään uppoutua yötäpäiväiseen työntekoon.

Elämä muuttui helpommaksi, mutta yhä leijuin tyhjyydessä. Vähitellen ymmärsin, että en raitistuneenakaan tulisi toimeen itseni kanssa, ellen selvittäisi lapsuuttani perin pohjin. Minun oli tavalla tai toisella löydettävä se poika, joka oli elänyt sota-ajan Karjalassa.

Vuosikausia harhailin virallisissa ja luontaistherapieissa, luin kymmenittäin psykologisia ja filosofisia

kirjoja, yritin päästä lapsuuteeni kaikenlaisin keinoin aina länsimaista uskontoa ja itämaista mystiikkaa käyttäen.

Jotakin alkoi selvitä – jotakin pelottavaa. Niin pelottavaa, että mieleni teki vähän väliä lopettaa menneisyyden kaivelu.

Kun taas kerran ylittämättömältä tuntuva muuri rakentui eteeni, kuulin hypnoterapiasta. Muuan tamperelainen (tieteellinen, väitellyt) tohtori otti minut käsittelyynsä. Viitenä peräkkäisenä päivänä, pari tuntia kerrallaan, vaivuin hypnoosiin. Oudossa tilassa palasin varhaislapsuuteeni – sekä Karjalaan että Ruotsiin, niin sota-aikaan ja evakkomatkoihin kuin sotalapsuuteenkin.

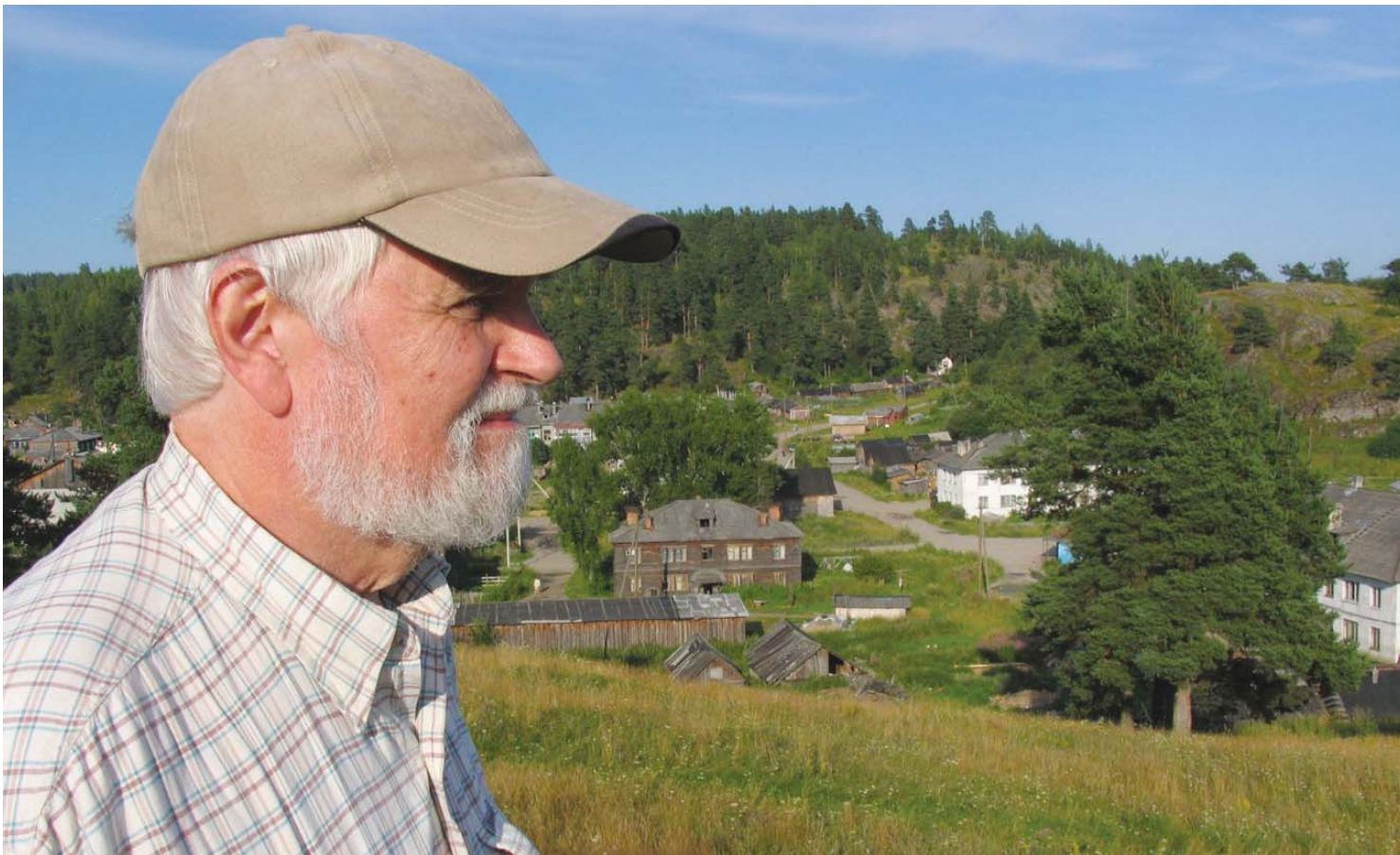
Minulla on videonauhat noista istunnoista. Minä itken yhtenä, kuvaan lähinnä ahdistusta ja tuskaa, mutta välillä myös onnenhetkiä.

Lapsuus aukeni, ensimmäisen kerran tunsin saavani yhteyden sisässäni piilotelleeseen poikarassukkaan. Aloin aavistaa, miksi jotkut elämänasiat olivat olleet minulle niin vaikeita. Suuri osa elämästäni tuntui kuitenkin yhä kuin teorialta, kuvittelulta.

Olen kuvannut elämääni pitkään, koska tällä tavalla lapsuuden tanhuvilla vieraillessani esiin tulvineet, käsittämättömän vahvat tunteet, tuntemukset ja tunnelmat käyvät ymmärrettävämmiksi.

Lapsuuden avaavia matkoja

Päästäkseni selville vesille, minun oli vielä sijoitettava mieleeni tulvineet lapsuuden tapahtumat ja tunnelmat, mahdollisimman

Säkinmäki tarjosi täyden ympyrän maisemakuvan nykyisin rappeutuneeseen, ennen elinvoimaiseen Kurkijoen kirkonkylään. Lapsuuden temmellyskenttien katselu korkeuksista tulvautti tunteet yli äyräitten.

monet muistot, oikeille, konkreettisille paikoilleen. Oli lähdettävä elämään pojan elämä uudestaan muinaisille kotitankuville.

Vuosien 1939 – 47 tuska, ahdistus, pelko ja muut ikävyydet tahtoivat yhä kummata esteeksi, mutta hypnoosin rohkaisemana lähdin ratkaiseville matkoille. Matkasin kesällä 2005 sekä Ruotsiin sotatapaustamaisemiin että Laatokan Karjalaan.

(Ruotsi on oma, rinnakkainen lukunsa; vasta tuolloin minulle selvisi sekin, että minä, peltisevän ja meijeriapulaisen poika, olin ollut puolitoista vuotta riksdagsmanin, valtiopäivämiehen, perheessä.)

Ensimmäisellä Karjalan reissulla kesällä 2005 kävin Jaakkimassa, Lahdenpohjassa ja Kurkijoella. Kurkijoella tutustuin lähemmin vain Lopottiin ja Elisenvaaraan. Tärkeitä, paljon elämää avanneita paikkoja nuokin. Mutta vielä lukkiuduin niin, ettei sisäinen poika päässyt elämään elämänsä täysin vapaasti. Päätin tulla uudestaan...

Viime kesän Karjalan matkallani uskaltauduin kahden tyttäreni ja kahden tyttärentyttäreni kanssa paitsi Lopottiin myös sukuni kotipaikalle Savojoen kylään.

Seitsemän kukkulan kylä

...kuin Rooma, seitsemän komeaa kukkulaa – sellainen oli Lopotti aikanaan. Ja on yhä; eivät uudet asukkaat aivan kaikkea ole pystyneet pilaamaan.

Matkallani kiipesin jälleen yhdelle kukkuloista, kylän keskellä kohoavalle Säkinmäelle, luonnon luomalle saarnastuolille. Katseilin alhaalla levittäytyvää kylää. Vahvat muistot vyöryivät mieleen: pikku poikana juoksentelin tutuilta näyttäville ja tuntuville kyläteillä, kiipeilin Säkinmäelläkin.

Ehkä kesällä 1944, ennen evakkoon lähtöä, leikin käärmellä Hiidenmäellä, tai Kivimäellä. Joka tapauksessa äidin ankara sormiote (vaikka käärmeei pistänyt minua) tuntui äkkiä tuskana nyt harventuneessa tukassani.

Olin ennen matkaa päättänyt, että perillä annan kaikkien – aivan kaikkien – tunteiden vyöryä esiin. Viisaat mielentutkijat ovat kautta aikain opettaneet, että tunteiden tukahduttaminen on pahasta. Tiesin sen myös omasta kokemuksestani: olin vuosikymmeniksi haudannut pojan tunteet ja siksi elänyt oudossa ahdistuksessa.

Oli aika ryhtyä elämään avoimesti, aidosti, rehellisesti!

Hillitsin itseni jotenkuten jälkikasvun läsnä ollessa, mutta yksin aloin kieppua vahvimmassa tunnemyrskyssä, missä olin ikinä ollut. Siinä Säkinmäen kallioisella laella katkeruudesta, surusta, pettymyksestä, itsesäälisestä kasvoi hallitsematon

pyörremyrsky, joka suomeksi sanottuna oli väkevää ryssävihaa.

Kostein silmin näin joka puolella auringossa kylpevää, kaunista Karjalaa. Kyynelsumun lävitse katsottuna rakennukset olivat hoidettuja, pellot viljavat, kirkko taivaita tavoitteleva, Laikkalanlahti suomensineä hohtava... Kotiseutu!

Miksi en saanut asua siellä, missä tunsin parhaiten viihtyvänä? Miksi minut ja kaikki muut oli ajettu miero- laan? Mikä oikeus jollakin kaukaisella diktaattorilla oli raastaa vieraiden ihmisten elämä ikuiselle vereslihalle? Miksi lapsuuden maisemat...

Jälkikasvu odotti matkan jatkamista. Lukitsin itseni, mutta en entiseen tapaan. Pintaminäni oli tyyni kuin Laatokan lahti, kun taas sisälläni kiehuu ja kuohuu sielua raastava villi koski.

Alhaalla näin kyläkujilla nykyisiä asukkaita. Yritin tavoittaa heidän katseensa; en onnistunut. Kun kohtasin heitä, he katsoivat maahan tai sivulle. He tiesivät, että olin suomalainen ja olin palannut entiselle kotiseuduleni. He häpesivät.

Ryssäviha laantui, sen tilalle työntyi vasten tahtoani sekava tunne, jossa hallitsevana oli sääli.

Hautuumaalla uusi tunne

Seuraava päivä valkeni pilvisenä. Ennen Savojoelle vaeltamista päätimme pistäytyä Kurkijoen hautuumaalla. Mieli oli harmaan, tihkuisen sään takia jo alamaissa, ja lisää se painui kun kävelimme tieltä sivuun.

Edessä ei ollut oikea kalmisto, rauhan tyyssija. Kurkijokelaisten entinen hiljentymispaikka oli nyt villiintynyt metsikkö, jossa saniaiset ja muu rehevä aluskasvillisuus kätkeyivät melkein kaiken entisen pyhän.

Uskoin, että tuolla alueella oli sukuni jäsenten leposijoja, mutta niiden löytäminen oli täysin mahdotonta. Tiesin, että itäiset valloittajat olivat Karjalan riistämisen jälkeen käyttäneet omien pakanallisten aatteittensa vahvistamiseksi hautuumaisten muistokivet sovhoo- sinavettojensa ja -sikaloi- tensa rakentamiseen.

Voiko toista ihmistä syvemmin loukata kuin häpäisemällä tämän läheisten viimeiset leposijat! Ehkä olin kiehuttanut verenpunaista ryssävihaani yli tarpeen jo Lopotin Säkinmäellä, sillä vastoin odotuksiani en nyt tuntenut pelkkää katkeraa suuttumista. Kenties hävitetyn kalmiston henki lamautti minut, ja tunsin myös murheen kirjavoittamaa sääliä.

Minä säälin idänihmisiä, joilta oli puuttunut inhimillisuus!

Hautuumaan porttiais- ta – läpikäveltävässä pikku rakennuksessa – kuuntelin sisintäni. En ollut lukossa, en tietoisesti rajoittanut tai kätkenyt vihaa. Minä todellakin säälin niitä, jotka oli-

Lopotin kohtalaisen hyvin säilyneen talon seinässä kertoi kuparilaatta: ”Tässä talossa toimi Kurkijoen Marttayhdistys ry 1911 - 1940 ja 1942 - 1944.” Siinä lyhyesti vahvaa historiankirjoitusta, ja omakohtaiset kokemukset liittyivät kesän 1944 evakkoon lähtöön juuri Marttalasta. Jälkikasvu kuunteli traagisen tapahtuman kuvausta vakavana.

vat häpäisseet sukulaiseni ja kaikki siihen maanpoveen kätkeyt kurkijokelaiset.

Nykyiset alueen asukkaat tarjosivat aitan seinään kiinnitetyssä kyltissä palveluaan:

”Hautuumaalla vapaa päivinä tekevät työtä farmarit Braunkov Konstantin ja Promisljaev Viktor (Vätikässä Lahdenryhmä). Otamme tilauksia vastaan: haudan korjaaminen.”

Miksi hautuunmaa ei silti ollut kunnossa? Miksi itsestänikin tuntui vastenmieliseltä päästää vieraita kunnostamaan vanhaa kalmistoa? Miten he osaisivat entisöidä mitään? Etsisivätkö he muistopaadet sovhoo- sirakennustensa jäänteistä?

Kysymykset jäivät kiehumiaan mieleen, kun jatkoimme matkaa Jaakkiman tietä kohti Maasiltaa, mistä alkaisi vaellus Savojoen Seikkalanmäelle, suvun kotitalalle.

Sydän löi kiivaasti...

(Savojoella käynnin kuvaus seuraavassa numerossa.)

Kurkijoen keskimmäisen hautausmaan porttiaitta eli parihuone oli uhmannut aikaa, pysynyt paikallaan, pystyssä. Umpeutunut polku kuitenkin enteili hautausmaan kuntoa...

Hautausmaan muistokivet oli valloittaja vienyt; muutamasta pystyi saniaisten ja muun villikasvillisuuden keskeltä paikallistamaan vainajien leposijan. Kun surupaikalla syntyi katkeruus, olivat tunteet hallitsemattomat.

Kirjoittajan esittely:

III Palkinnon voittaja

Nimi: **Marjaliisa Laine**

Syntymäkotikunta: Kurkijoki

Nykyinen asuinkunta: Helsinki

Mikä sinut innosti osallistumaan?

Minulla oli muistiinpanoja perheemme Suonenjoella oloajalta. Suunnittelin kirjoittaa siitä sisarusteni kanssa tarinan lapsiamme varten. Mielestäni materiaalista saattoi kehittää pyydetyn tapaisen kertomuksen, mutta mietin kauan osallistumista. Sana Kilpailu ei

Marjaliisa Laine
kuva: Ilmi Kärävä

tuntunut minusta kannustavalta. Neuvottelimme ja sisarukseni kannustivat minua. Heiltä sain myös apua, lisätietoja ja korjauksia.

Löytyikö aihe helposti?

Kuten jo kerroin, minulla oli jo jotain paperilla. Aihe oli mielestäni oikein hyvä.

Millainen on sinun Kurkijokesi?

Minulle Kurkijoki on sukumme historiallinen kotipaikka 1650-luvulta lähtien, Kiiskilän tila Elisenvaarassa on oman sukuhaaran kotipaikka vuodesta 1834 vuoteen 1944 saakka, jolloin se oli pakosta jätettävä.

Kuljen pihapiirissä edellisten sukupolvien muistoa kunnioittaen.

Millaisista asioista haluaisit vielä kirjoittaa?

Kuuntelen mielelläni ihmisten kertomuksia heidän kokemuksistaan ja muistoistaan ja kirjoitan niistä mielelläni. Oman sukuni ja kotikyläni asiat kiinnostavat.

Tuomariston kommentit: ASETTUMINEN UUSILLE ASUINSIJOILLE pitäytyy toivottuun aiheeseen, on tarkka, runsassisältöinen ja mielenkiintoisesti kerrottu. Tarinassa on jännitettä ja yksilöllistä syiden ja seurausten pohdintaa. Luottamustehtävissä tunnetun isän vaiheiden kuvaus lisää kiinnostavuutta.

Kirjoituskilpailu ”Uusilla asuinsijoilla”

Tämän vuoden lehdissä tullaan julkaisemaan kaikki kirjoituskilpailuun osallistuneet kirjoitukset. Ne kertovat monipuolisesti asettautumisesta uusiin kotipaikkoihin ja oman paikan löytämisestä vieraassa ympäristössä kaukana koti-Karjalasta.

Sarjan aloittavat palkitut ja kunniamaininnan saaneet ja sen jälkeen muut hyvät kirjoitukset vapaamuotoisessa järjestyksessä.

Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkki Suonenjoen kirkon vieressä. Patsaan suunnitteli Suonenjoella syntynyt kuvanveistäjä Heikki Kontinen. Pekka Kiiski oli suunnittelussa aktiivisesti mukana. Hän toivoi kiveen mahdollisimman paljon rosoista pintaa, ja niin vain kiven etupuoli on tasoitettu/kuilloitettu. Kiven teksti kuuluu: ESI-ISIEMME USKO, TYÖ JA RAKKAUS KOHOTTIVAT KARJALAN. HEIDÄN MUISTOLLENSA, HEITÄ SIUNATTEN PYSTYTTIVÄT TÄMÄN KIVEN 1955 SUONENJOEN KARJALAISET

laista puhekieltä. Isä saattoi puhua karjalan murretta, mutta se ei tarttunut kunnolla meihin muihin. Sukulaisia ja muita karjalaisia tavatessa kuuntelin mielelläni heidän puhettaan, joka tuntui niin kotoiselta ja yllättävän helpolta minunkin käyttä.

Isällä oli tapana kertoa seuraava juttu, myös silloin, kun läsnä oli savolaisia, ja ehkä varsinkin heille. Tarinassa kerrotaan miehestä, joka on niin sairas, että loppu tuntuu olevan lähellä. Pappi on tullut vuoteen äärelle kuulemaan, jos olisi jotain puhuttavaa. On jo selvitelty asiat, kun potilas sanoo että hänen mieltään painaa vielä yksi synty. Se, että hän on savolainen. Silloin pappi lohduttaa miestä sanoen, että ”ei se ole synty, se on vaan suur häppee.”

Mitä Närevaara meille merkitsi?

Vanhemmillemme Närevaara oli heidän kotinsa aina elämän iltapuolelle saakka lasten lennettyä pois pesästä. Isä oli pitänyt pitkään yllä uskoa paluusta takaisin Karjalaan, ainakin puheissaan. Laskettiin asiasta leikkiäkin. Keittiössä meillä oli aluksi monen vuoden ajan se vanha Högforsin valurautahella tiilialustalla. ”Se on helppo siitä ottaa mukkaan sitte kun lähetää kottiin.”

Isän kirjoituspöydän vieressä seinällä oli valokuvia Kiiskilästä, sen pelloista ja puutarhasta. Vastapäisellä seinällä kehystettynä riippuivat Antti-ukon, Mariamummon ja Verpään mummon kuvat. Karjalan lippu ja valokuva-albumit olivat vieressä hyllyllä. Isä oli ympäröinyt itsensä Karjalan muistoillaan. Hän matkusteli lähes loppuun saakka joissakin tehtävissä, kävi puhumassa tilaisuuksissa sekä tapasi matkoillaan sukulaisia ja karjalaisia ystäviä. Näitä yhteydet olivat hänelle jatkuvasti erittäin tärkeitä vaikka Suonenjoeltakin oli löytynyt vuosien mittaan hengenheimolaisia.

Minusta tuntuu, että äitimme kotiutui Suonenjoelle hyvin. Hänelle omat lapset olivat hänen elämänsä tärkein sisältö sekä kaiken väivannän ja huolen kohde. Nyt lapset kasvoivat siinä hänen ympärillään omassa kodissa. Äidin lapsuuden aikainen hyvä ystävä asui sattumoisin silloin Suonenjoella, joten heti alussa oli löytynyt jotain tuttua. Äidin suhde meihin lapsiin oli aina läheinen ja rakastava, hänelle saatoimme kertoa asioitamme. Eläkevuosia hän ei juuri ehtinyt viettää, mutta ehti nähdä lapsenlapsiaan ja iloita heistä. Raskaan ja työntäyteisen elämän jälkeen hän nukkui pois jo 63-vuotiaana, aivan liian

Osa 3.

Asettuminen uusille sijoille

Muistojen käsitteleminen toimi kriisiapuna

Nykyisin puhutaan paljon kriisiavusta. Siitä ei tiedetty mitään sotien jälkeisessä Suomessa. Mutta karjalaisen omaehtoinen toiminta, kuvien, kertomusten ja muun aineiston kerääminen kirjoihin ja omaan sanomalehteen, pitäjähistorian toimittaminen sekä kokoontuminen uudelleen ja uudelleen yhteen, haastamaan ja kuuntelemaan toinen toisiansa, oli suurenmoinen, itse kehitetty apu tuona vaikeana aikana. Sillekin on nimi nykyisin, se on vertaistuki. Loistava oivallus oli ollut sijoittaa karjalaiset pitäjittäin samoille seuduille, jolloin monet verkostot ihmisten välillä olivat jo valmiina. Nyt kaikki tuo jo kokoon saatu ja talletettu aineisto on meille ja tuleville polville paitsi tiedon lähde myös todiste menetetyn kotiseutumme monista arvokkaista ominaisuuksista.

Olen joutunut keräämään tiedot isämme toiminnasta kirjoista ja historiikeista. Matkoilta palattuaan isällä oli kyllä tapana kertoa, mitä oli tapahtunut ja keitä hän oli tavannut, mutta mieleeni

on jäänyt vain joitakin yksittäisiä tapahtumia. Mutta eikö ole niin, että harva lapsi tietää tai myöhemmin muistaa, mitä kaikkea vanhemmat tekevät kodin ulkopuolella. Me totuimme siihen, että isä-Pekka oli paljon matkoilla ja että nämä matkat olivat hänelle erittäin tärkeitä. Monesti minä pyynnöstä pakkasin hänen matkalaukkunsa. Ja jonkun meistä, useasti Leenan, tehtävänä oli viedä hänet hevosella asemalle ja hakea taas kotiin.

Kuuluisia vieraita Närevaarassa

Minulla on sellainen muistikuva, että meillä kävi paljon vieraita. Äidin sukulaisia tuli Savosta päin ja karjalaisia sukulaisia sekä tuttavien eri puolilta Suomea. Isähän matkusti paljon ja karjalaiseen tapaan kutsui tapaamiaan ihmisiä kylään. Olen tavannut useita kurkijokelaisia, jotka ovat kertoneet käyneensä meillä Suonenjoella. Joitakin julkisuuden henkilöitäkin tulee mieleen. Leena muistaa, että kerran, kun olimme kaikki lapset päässeet isän mukana Kurki-juhliille, ta-

pasimme kotiin tultuamme äidin kahvittelemassa kirjailija Lempi Jääskeläistä, joka oli tullut käymään yllättäen ohi matkustaessaan. Vieraan saapuesssa oli äiti ollut maalaamassa yläkerran portaita. Veikko Vennamo, isän entisen työpaikan, siirtoväen huollon johtaja, pistäytyi joskus 1950-luvulla. Pääministeri Kekkonen puolisonsa ja veljensä kanssa osallistuivat ohikulkumatkallaan Suonenjoella johonkin tilaisuuteen ja ruokailivat Närevaarassa. Rovasti Toivo Immonen kävi keskustelemassa Kurkijoen Historia-kirjaan liittyvistä asioista.

Vahinko, että vanhempiemme vieraskirja on kateissa, sieltä olisi ehkä löytynyt muitakin tuttuja karjalaisia nimiä.

Kesällä 1951 Närevaarassa vieraili Elisenvaaran Nuorisoseuran ryhmä Juho Toivianaisen johdolla kotimatallaan Lappeenrannan kesäjuhlista. Vierailusta otettiin valokuva.

Lähimmät naapurimme olivat siirtolaisia. Varsinkin isällä oli tapana pistäytyä naapureihin noin vain ohikulkiessaan kuulumisia vaihtamaan. Suonenjoen

Närevaaran tilaan kuului erillinen kaistale Suonteen rannalta. Matala hiekkaranta oli lapsille mieleinen. Isosisko Marjaliisa kuvaa.

Näkymä talon etupuolelle. Pekka ja Eeva Kiiski sekä tuntematon vieras. Kuvaaja tuntematon

varhain. Mutta äidin meil-le lapsille lausuma kehotus ”Pitäkää yhtä!” on toteutunut vuosikymmenten aikana keskuudessamme.

Minulla lapsista vanhimpana on tietysti eniten muistoja menetetyistä Karjalasta, kävinhän alakoulun jatkosodan aikana Elisenvaaras-sa. Myös sisareni Leena oli syntynyt Kiiskilässä ja nuorin sisko Tuula jatkosodan aikana toisiilla. Mistä me oikein olimme kotoisin, kun sanoimme syntymäpaikaksi Kurkijoen. Olimme siirtolaisia, evakkoja. Se riitti aina selitykseksi. Siirtolaisuuden trauma painettiin piiloon. Talvisodan aikana Iisalmessa syntyi sisaruksista keskimäinen, Riitta. Hän on meistä, syntyperäisenä iisalmelaisena, eniten ja jatkuvasti pitänyt yllä yhteyttä äidin sukuun Savossa. Kuopus Markku tuntee Suonenjoen ja Närevaaran varsinaiseksi kotipaikakseen.

Kukaan meistä ei jäänyt Suonenjoelle. Tila ei ollut elinkelpoinen. Löysimme muualta omat paikkamme työelämässä ja perustimme perheet. Isä ja äiti on haudattu Espooseen, koska kotimme ovat täälläpäin ja halusimme heidän hautansa lähellemme.

Isän kuoleman jälkeen pellot ja metsä myytiin.

Talon osti asunnoksi perheelleen mies, jonka isä oli ollut naapurissa maamieskoulussa opettajana. Kerrotaan, että kun tämä perhe oli ollut meillä vierailulla, oli perheen poika kotiin palttuaan sanonut rupeavansa isona Närevaaran ukoksi.

Mitä siirtolaisuus, evakkoon joutuminen vaikutti meihin?

Miten me ihmiset muutuimme?

Joku sanoo, että ihmiset särkyivät sodan aikana, eikä hän tarkoita fyysisiä vaurioita. Vastauksia näihin kysymyksiin on jo olemassa ja asioita pohditaan monella

suunnalla.

Minulle on sanottu, etteivät ketkään muut olisi selvinneet kotiseudun menettämisestä ja siirtolaisuudesta yhtä hyvin kuin karjalaiset. Tähän olen vastannut, että meidän oli pakko selvitä. Mutta saattaahan olla, että rajan läheisyys ja sen muuttuminen vuosisatojen mittaan edestakaisin on koulutunut meitä ja joukkoomme on valikoitunut muutoksiin valmiita yksilöitä enemmän kuin jossain muualla.

Tosiasiahan on, että karjalaiset asuttivat Laatokan rantoja ikuisista ajoista alkaen, vainoista ja vaikeuksista

huolimatta, milloin Ruotsin milloin Venäjän alaisina, ja lopulta itsenäisen Suomen osana, aina vuoteen 1940 saakka ja vielä 1941–1944.

Sitten tapahtui täydellinen karjalaisen väestön siirto, ja meidän onneksemme länteen päin. Mielestäni olemme siitäkin koettelemuksesta suoriutuneet hyvin ja olleet rakentamassa muiden suomalaisten mukana sodan jälkeistä Suomea.

”Elettiinpä ennenkin”

(Väliotsikointi toimituksen Kertomus päättyy tähän.)

Aina odotettuja vieraita Kuopiosta olivat Anni Lüttunen, Elisenvaaran Osuuskaupan johtajan Matti Lüttusen leski, ja Aune Pirinen, myöh. Voutilainen. Päiväkahvilla ovat myös Riitta ja Eeva Kiiski

Isä-Pekka täytti 70 vuotta vuonna 1967. Kuvassa vas. takana vävy Timo, tytär Riitta, poika Markku, tytär Tuula, tytär Marjaliisa ja vävy Raimo. Istumassa vas. tytär Leena sylissä tyttärensä Minna-Mari, äiti Eeva, sylissä Riitan tytär Pia, Isä-Pekka ja Marjaliisan pojat Ilkka ja Antti. Vävyt Pentti ja Jussi puuttuvat kuvasta. Kuva Suonenjoen Kuvaamo

Hämeenkyrö - Hiitola 2-0

Iisakin ammatti-instituutin liikuntasalissa pelattiin lauantaina miitama viikko sitten leikkimielinen lentopallon Suomi – Venäjä ottelu. Hämeenkyrön MTK pelasi venäläistä toveriseuraansa vastaan ystävyysottelun, joka päättyi hämeenkyröläisten voittoon erin 2-0 (25-25-11, 25-22).

Kentällä ei oltu hampaat irvessä, kevyttä herjaa heitettiin, mutta pallot pelattiin loppuun asti.

Seurojen yhteistyön lähtölaukaus tapahtui, kun Risto Linnainmaa tutustui työasioissa hiitolaiseen Mikhail Rygkoon, tuttavallisesti Miskaan. Hiitola on pieni kunta Laatokan Karja-

lassa. Työtoveruus muuttui ystävyydeksi ja Linnainmaa ja Miska jatkoivat yhteyden pitämistä.

Maaliskuussa hiitolaiset olivat ensimmäistä kertaa Hämeenkyrössä vierailemassa. He viettivät täällä viikonlopun.

Ohjelmaan sisältyi lentopallo-ottelun lisäksi illanviettoa, ruokailua ja saunomista.

Tämä idea sai alkunsa, kun Hiitolassa valmistui urheiluhalli, 15.5.2009 vietettiin avajaisia ja Mauri Lankinen ja Pauli Salmelainen saivat kutsun avajaisiin.

Pauli Salmelainen

Turun seudun Karjalaklubi Eduskunnassa

Karjalan ja muiden pakokoluovutettujen alueiden palautuskysymystä ja sotasyllisyysoikeudenkäynnin perustuslainvastaisuutta esillä pitävä Turun Seudun Karjalaklubi sai keskiviikkona 24.3. vieraillla Varsinais-Suomen kansanedustajien yhteistyöyhteistyöryhmässä eduskunnassa.

Klubilaiset esittivät kansanedustajille näkemyksensä sotasyllisyytuomioiden purkamisen välttämättömyydestä, jotta Suomen ja maan sen aikaisen valtiollisen johdon yltä voitaisiin virallisesti riisua sotasyllisyyden valheellisen kaapu pois. Tämä merkitsisi ennen kaikkea myös sitä, että Suomelle palautuisi oikeusvaltion kunnia. Klubin mielestä parhaiten tämä voisi toteutua niin, että eduskunta tekisi oikeuden-

käymiskaareen muutoksen, joka antaisi Korkeimmalle oikeudelle toimivallan purkaa poikkeuslain perusteella rikosasioissa annetut väärät tuomiot.

Sotasyllisyyden poistaminen Suomen yltä antaisi klubin mielestä peruslähdekohdan myös Karjalakysymyksen ratkaisemiseen. Pakkoluovutettujen alueiden palautus toisi poliittisia, taloudellisia ja keskinäistä aitoa luottamusta parantavia etuja sekä Venäjälle että Suomelle.

Varsinais-Suomen kansanedustajien yhteistyöryhmä oli puheenjohtajansa kansanedustaja Esko Kivirannan johdolla hyvin kiinnostunut Karjalaklubin esityksistä. Kiviranta lupasi, että ryhmän edustajat tulevat huolella perehtymään klubin ehdotuksiin.

KIRJALUUTUUS

Raimo O. Kojo

MINÄ, ADOLF JA JOSIF

Veijariromaani talvisodan ajoilta

Miten Kurkijoen, Elisenvaaran, Jaakkiman, Hiitolan ja muiden lähiseutujen ihmiset kokivat talvisodan puhkeamisen ja evakkoon lähdön?

Minerva Kustannus Oy. Kovakantinen, sivuja 355.

Nouda tai tilaa Kurkijokelaisen toimistosta 30 €

Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551, 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

UUSI ERÄ!

Kurkijoki-
isännänviiri

95 € + postitus
Pituus 4 m, yläosan
leveys 45 cm.

Kurkijoki-Seuran varapuheenjohtaja Riitta Sainio, puheenjohtaja Sakari Karsila ja Tampereen osaston kokoonkutsuja Tapio Nikkari Kurkijokelainen-lehden 60-vuotisjuhlissa marraskuussa 2009.

Kurkijoki-Seura ry:n vuodesta 2009

Seuralla oli vuoden 2009 lopussa 148 jäsentä, heistä 106 oli maksanut seuran jäsenmaksun. Uusia jäseniä tuli neljä.

Vuositokous valitsi 15.3.2009 seuran puheenjohtajaksi Sakari Karsilan ja johtokunnan jäseniksi Jorma Kaartisen, Liisa Koistisen, Ilkka Liekarin, Anna-Maija Nurminen-Lempisen, Kari Raition ja Riitta Sainion. Liisa Koistinen pyysi eroa johtokunnan jäsenyydestä 17.11.2009. Johtokunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa.

Kurkijoki-Seura toimii myös Lappeenrannassa ja Tampereella. Lappeenrannan osaston kokoonkutsujana on toiminut Siiri Horttanainen ja Eeva Kemppinen ja Tampereen osaston Tapio Nikkari.

Sukututkimuspiirin vetäjinä ovat toimineet Harri Kekki ja Veikko Repo. Internet toimikuntaan ovat kuuluneet Ville Laakso, Antti Laukkanen, Tapio Nikkari ja Mauri Rastas. Toimikunnan perustaja ja vetäjä Mauri Rastas halusi luopua vetäjän tehtävästä ja siirtyä rivijäseneksi kesällä 2009. Uudeksi webmasteriksi valittiin Antti Laukkanen. Toimikunta ei ole kokoontunut kertaakaan vuonna 2009. Yhteydenpito hoidettiin sähköpostin avulla.

Yhteistyötä Suomessa ja kansainvälisesti

Karjalan Liitto on seuramme kattojärjestö ja siksi luonnollinen yhteistyökumppanimme. Liitto informoi seuran johtoa kiertokirjein ja sähköposti tiedottein.

Kurkijoen asemakaavoitus etenee. Venäläinen osapuoli Karjalan tasavallan kulttuuriministeriö, Kurkijoen hallintoalueen johtaja G. V. Prokofjev, Kurkijoen kotiseutututkimuksen johtajan M. I. Petrova sekä Arka-arkkitehtuuriryhmän arkkitehti K. V. Kozlov ovat lähestyneet Kurkijoki-seuraa ja Kurkijoki-säätiötä suomalaisen arkkitehdin Netta Böökin välityksellä Pitäjähöyryjen aikana 8.8.2009 Loimaalla. Böökin välittämä viesti sisälsi ilmoituksen siitä, venäläiset kaavoittavat Kurkijoen kirkonkylän Lopotin, joka on parhaiten säilynyt kyläkokonaisuus Karjalassa. Se on merkittävä ns. historiallisten asuinpaikkojen luetteloon vuosisatien historian, rajaseutuun liittyvien tapahtumien sekä historiallisen ja kulttuuriperistön ansiosta. Tämä tarkoittaa sitä, että rakentaminen on historiallisissa kylissä erityislainsäätelyn alaisista. Asemakaavoittaminen on erinomainen keino mm. luvattoman rakentamisen estämiseen. Arkkitehtitoimisto Arka on määrätty hoitamaan Kurkijoen kylän asemakaavoitus. Venäläinen osapuoli siis ilmoittaa aloittaneensa Lopotin suojelun, sen mitä siitä on vielä jäljellä ja kysyy meiltä kurkijokelaisilta mielipidetä hankkeesta. Olisihan tämä hanke avaus odotettuun kansainväliseen yhteistyöhön. Vastaajien joukkoon on liittymässä myös Karjalan Liitto ja Karjalaisten pitäjähöyryjen liitto.

elävät. Meitä kurkijokelaisia oli vuonna 1939 n 10 000 henkeä, nyt väestön määrä on n 1000 henkeä.

Kevätretki Varsinais-Suomeen tehtiin yhdessä Vpl Pyhäjärvi-seuran kanssa Naantaliin, jossa keskeisin kohde on Tasavallan presidentin kesäasunto Kultaranta. Retkellä oli 62 henkilöä joista 31 oli kurkijokelaisia.

Karjalaisia kesäpäiviä vietettiin 8-9 kesäkuuta 2009 Kuopiossa. Seuran edustajina olivat Heljä Suveri ja Riitta Sainio.

Juhlia ja tapahtumia

Pitäjähöyryt Loimaalla olivat 8-9 elokuuta. Seuralla oli arpajaispöytä esillä molempina päivinä. Orvokki Kaartinen ja Ilkka Liekari laskivat kukkatervehdyksen Karjalaan haudattujen vainajien muistomerkille.

Pitäjäesittelyvuorossa Karjala-talolla olivat Hiitola ja Kurkijoki 12. maaliskuuta. Esittelyn Kurkijoesta

Matkoilla ja retkillä

Kevätretkelle Laatokan Karjalaan suunnisti Helatorstain tietämissä 39 kurkijokelaisista tai karjalaisista juuristaan kiinnostunutta eri-ikäistä matkaaaja kohti Värsilää. Retken reitiksi oli suunniteltu Värsilä – Ruskeala – Sortavala – Valamo. Sortavalan kautta Lahdenpohjaan sieltä Kurkijokeen joka oli ns. tavoitekohteemme. Kurkijokeen palasimme Hiitolan ja Käksälmen kautta Viipurin ja siitä Suomeen.

Jäimme ihmettelemään millä ihmiset täällä oikein

Kurkijoki-Seura 2010

Sakari Karsila, puheenjohtaja
johtokunnan jäsenet:

Jorma Kaartinen
Ilkka Liekari
Anna-Maija Nurminen-Lempinen
Lauri Pölkki
Kari Raitio
Riitta Sainio, vpj

Tilintarkastajat: Jaakko Nevala ja Kaarina Vanhala
Varatilintarkastajat: Mauri Rastas ja Heljä Suveri.

Järjestelytoimikunta:

Maiju Salakari vetäjä, Terttu Koivula,
Raili Kuosa, Linnea Laukkanen, Kaisa Raitio,
Marketta Salakari, Sirkka Salonen ja Heljä Suveri.

Jäsenmaksu vuodelle 2010 on 10 euroa ja Karjalan Liiton jäsenmaksu 7 euroa.
Jäsenmaksutili on Nordea 127150-652130

suoritti kuuluvalla äänellä Eino Vepsä.

Joulujuhlat vietettiin Karjalatalolla 13. joulukuuta 2009. Juhlaväkeä oli paikalla n 40 henkilöä ja juhliamieli oli korkealla. Sakari Karsila toivotti juhlijat tervetulleiksi ja kertasi Seuran vuoden tapahtumia. Erinomainen joulujuhlan ohjelma jäi mieleemme, siitä tarkemmin Kurkijokelainen numero 1 8. tammikuuta 2010.

Lahjoitukset

Seura on saanut vastaanottaa kaksi lahjoitusta kuluneena vuonna. Kummastakin on tehty samanasaiset lahjakirjat lahjoittajalle ja seuralle. Maisteri Pekka Kyytisen tytär Ritva Kyytinen lahjoitti 11. kesäkuuta 2009 10 kpl Pekka Kyytisen omista lehtikirjoituksista tekemiään leikekansioita ja n. 340 kpl ottamia valokuvia.

Toisen lahjoituksen tekijät ovat Aune Niskas (os. Veijalainen) tyttäret Riitta ja Irmeli Niskanen, Aune Niskas toivomuksesta. Lahjoitukseen kuuluu AN:n hääpuku, Laatokan Karjalan kansallispuke, yhteensä 24 kirjaa, jotka käsittelevät Karjalaa, Kurkijokea sekä lottatoimintaa ja pienoislipuja ja standareja 10 kpl, vanhoja perhevalokuvia n

100 kpl ja isänmaallisten laulujen sanoja ja nuotteja.

Kummankin kokoelman valokuvista on Tapio Nikkari digitoitunut ne kuvat joita ei ennestään ole arkistoituna.

Yhteisö ja edustus

Kurkijoki-Säätiön hallituksen puheenjohtajana vuonna 2009 toimi Anna-Maija Nurminen-Lempinen ja hallituksen jäsenenä Riitta Sainio. Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnassa vuonna 2009 ovat edustaneet Jorma Kaartinen ja Eira Savolainen. Karjalan Liiton hallituksen ja Pitäjähöyryjen Liiton edustajana on Anna-Maija Nurminen-Lempinen ja Karjala Liiton liittovaltuuston varajäsenenä Riitta Sainio.

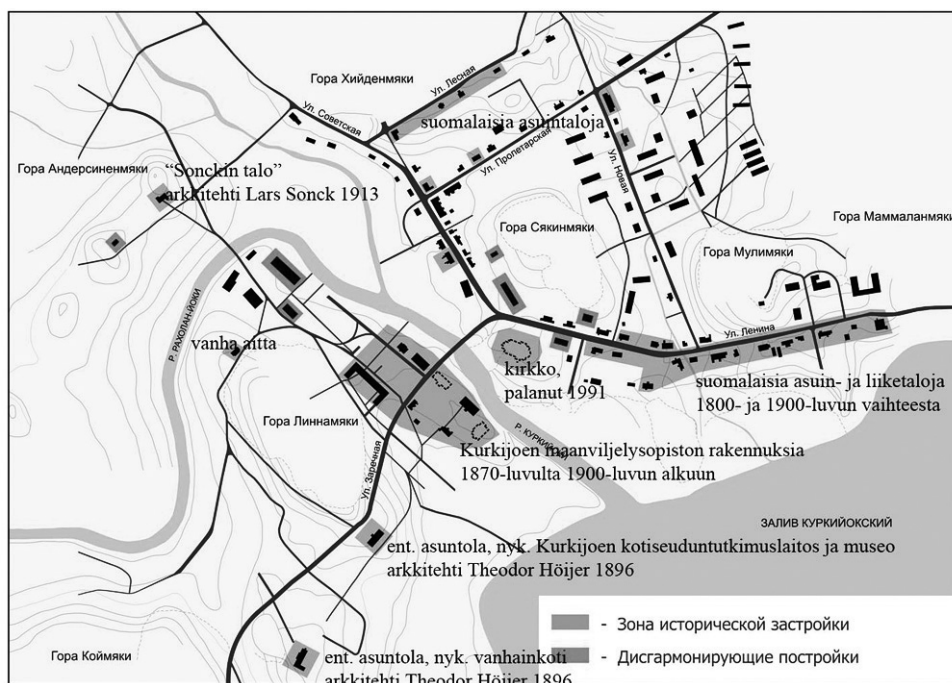
Tiedotustoiminta

Kurkijokelainen on edelleen keskeinen tiedotusväline seuran toiminnassa. Lehdellä ilmoitamme eri tapahtumistamme. Seura onnitteli 60 v. lehteä 15. marraskuuta 2009 pidetyssä juhlassa.

Karjala-lehti on seuran toissijainen tiedotusväline. Seura lähetti keväällä jäsenilleen jäsenkirjeen.

Lisätietoa Kurkijoki-Seurasta ja Kurkijoesta löydät internetistä osoitteesta www.kurkijoki.fi

KUVASSA VIOLETILLA HISTORIAALLISTEN (=SUOMALAISTEN) TALOJEN ALUEET PUNAISELLA "EPÄHARMONISIKSI" ARVIOIDUT SOTIENJÄLKEISET RAKENNUKSET

Kurkijoen asemakaavaluonnokseen on merkitty vanhat historialliset rakennukset.

Kurkijokelainen
Koulukuja 7, LOIMAA
puh. (02) 762 2551
ja 050-521 3336

Ovat juureni Karjalassa

Sukupolvet kohtasivat Hiitolan Pitäjäseuran talvitapahtumassa

Maaliskuun ensimmäisenä sunnuntaina vietettiin Nakkilan Kivialhossa Salomonkallion hiihto- ja laskettelukeskuksessa, Hiitolan Pitäjäseuran järjestämää talvitapahtumaa Ovat juureni Karjalassa.

Kuten kutsu kuului toivottiin eri sukupolvien osallistumista aina vauvasta vaariin. Tämä olikin mukavasti huomioitu sillä monia perhekuntia saapui kolmen polven voimalla viettämään kaunista kevätsunnuntaita ulkoilun merkeissä.

Päivän aikana oli mahdollisuus harrastaa monia erilaisia talven riemuja. Hiihtoladut odottivat houkuttelevina, nuoret viihtyivät laskettelurinteessä, pienemmät tyytyivät pulkamäkeen, oltiin moottorikelkka ajelulla sekä otettiin hurjat kyydit napakelkassa, välillä käytiin kahvilla ja makkarapaistossa. Kevät-aurinkoinen ulkoilupäivä

kului rattoisasti monipuolisen aktiivitoiminnan sekä mukavan yhdessäolon merkeissä.

Kaikkien tapahtumaan osallistuneiden kesken arvottiin mm. vapaalippu elokuun 7.-8.pv pidettävään Hiitolan pitäjäjuhlaan.

Myös siellä toivotaan sukupolvien kohtaavan, sekä Ovat juureni Hiitolassa näkyvän myös nuoremman polven mukana ololla.

Kylähullusta vuoden yrittäjäksi.

Salomonkallion Hiitolaisjuurinen isäntä Aarne Räikkönen on syntynyt Kuoksjärvellä. Vajaan vuoden ikäisenä hän joutui perheineen evakkotaipaleelle.

Aikanaan sijoituspaikan varmistuessa Räikkösen siirtolaisperhe rakensi Nakkilan Kivialhoon uuden kodin. Oli taas paikka missä asua ja maa mihin saattoi

juurtua.

Aika kului vuodet vierivät.

1980-luvun loppupuolella Aarne Räikkönen sai idean laskettelukeskuksen rakentamiseen. Kyläläiset ristivät hänet kylähulluksi olihan hänellä aikomuksena rakentaa laskettelurintetasamalle, järvi kuivalle maalle ja golfkenttä korpeen.

Nämä suunnitelmat kuitenkin toteutuivat ja kyläläiset luovuttivat Aarnelle v.1990 komean kylähullun kellon.

Hiihtokeskuksen kahvion seinällä oli myös sitkeästä yrittämisestä tunnustukse-

na Nakkilan kunnan yrittäjäpalkinto sekä Nakkilan Yrittäjien v.2006 luovuttama Vuoden Yrittäjä titteli.

Ajan saatossa alueelle valmistui lisäksi lomamökkejä, caravanalue, 50-hengen juhlatila ja sauna josta on talvisaikaan mahdollisuus pulahtaa avantouintiin.

Kaunis aurinkoinen kevätsunnuntai oli houkuttellut paikalle runsaasti lasketteliijoita ja hiihtäjiä ja melkoinen vilске oli myös kahviossa ja laavulla.

Aarne Räikkönen kertoi että kävijöiden määrä riippuu paljolti ilmoista, ja vilkkainta on silloin kun

Salomonkallion isäntä Aarne Räikkönen, seinällä kylähullun kello.

on hyvä ilma. Kauempana oleviin hiihtokeskuksiin on jo hyvissä ajoin varattu viikko tai viikonloppu ja sinne mennään silloin satoi tai paistoi.

Tänä talvena on lunta riit-

tänyt meille etelän ihmisillekin ja on upeaa että voimme harrastaa täällä omalla kotiseudullakin näitä talven riemuja.

Raija Laaksonen

60 VUOTTA SITTEN...

Uusi karjalaseura perustettu Loimaalle

Sunnuntaina kuluvan kuun 23. pnä oli monikymmenpäinen joukko karjalaisia kokoontunut Loimaan Niinijoelle Kalkin pirttiin keskustelemaan uuden Karjalaseuran perustamisesta. Yksimielisesti tultiin siihen tulokseen, että karjalaseura Niinijoella vastaa parhaiten sen seutukunnan henkisiä tarpeita. Niinpä tuli päätökseksi Niinjoen Karjalaiset r.y:n perustaminen ja seuran säännöiksi hyväksyttiin Karjalan Liitolta hankitut mallisäännöt. Seuran puheenjohtajaksi valittiin mv. Oiva Kemppinen ja sihteeriksi Eemil Rautiainen. Johtokuntaan tuli lisäksi valituiksi: Esko Lipiäinen,

Ilmari Pörsti, Arvo Kiiski, Jussi Kemppinen, Viljo Johansson, Matti Jantunen ja Lyyli Karjalainen. Ohjelmapuolesta vastaamaan valittiin 15 henkeä käsittävä huvitoimikunta, jonka puheenjohtajaksi tuli Matti Jantunen. Jäsenmaksun suurudeksi tuli 50 mk.

Kokouksessa valitsi erittäin innostunut mieliala ja päätökset jotka tehtiin olivat yksimielisiä. Kurkijokelainen toivottaa uudelle seuralle kaikkea hyvää ja erikoisesti pirteätä, reipasta toimintaa sekä nyt alussa että myös myöhemmin.

Kurkijokelainen no 10, huhtikuu II 1950,

- Mitä nykyajan nainen kysyy itseltään, kun hän alkaa suunnitella vakavaa seurustelua?

- Onko tämä se mies, jonka kanssa haluan lasteni viettävän joka toisen viikonlopun?

Laihialaiset tulivat laivalla Ruotsista ja olivat merisairaina. Silloin yksi keksi:

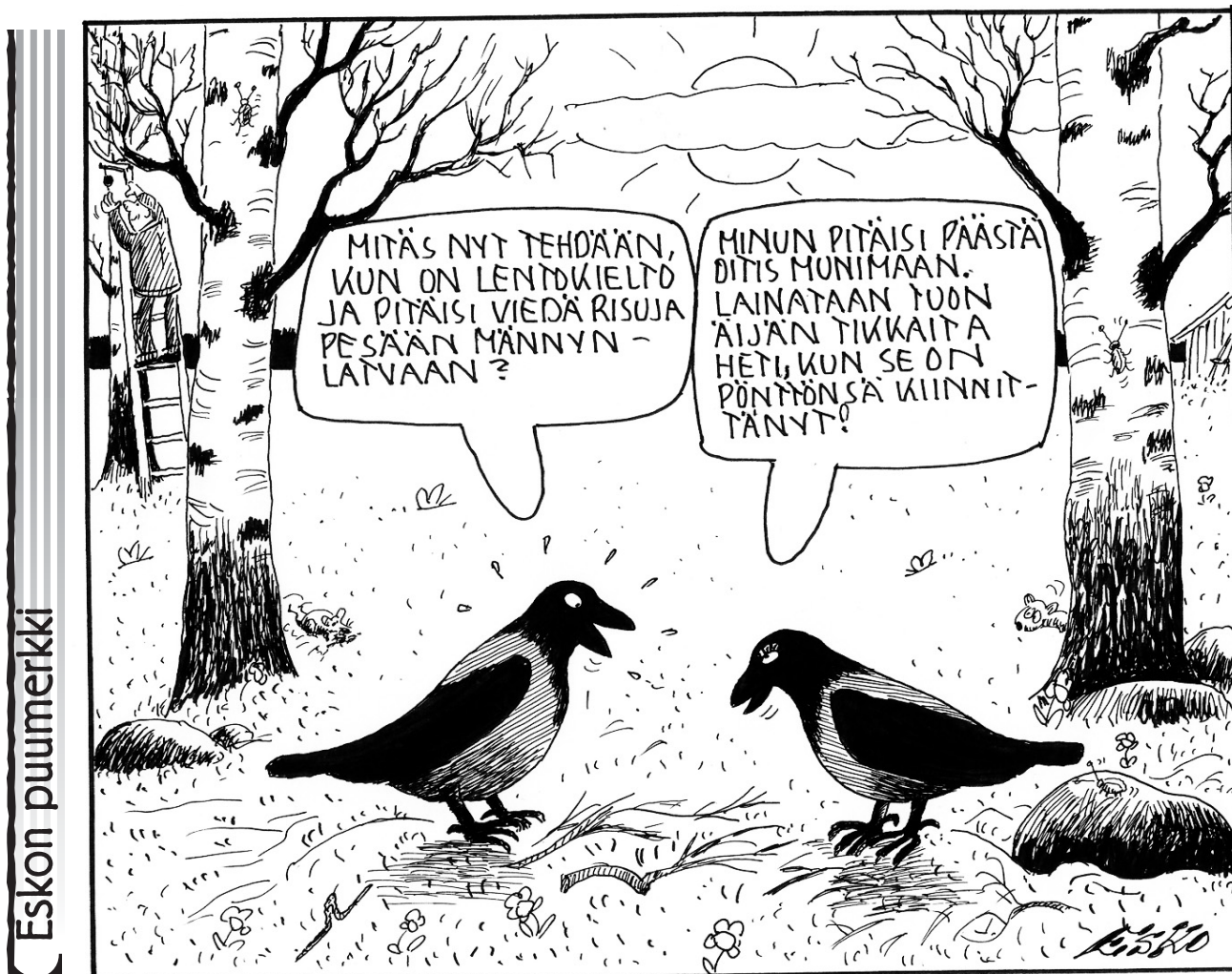
Kun panoo kolikon hampaiden väliin, ei voi oksentaa. Jos oksentaa, kolikko putuu merehen.

Epäillyn syytelistä lyheni pienikokoisen tietokone-ruudun vuoksi. Syyttäjällä ei ollut tarpeeksi näyttöä.

Tervetuloa anoppi! Kuinka kauan aiot viipyä? Vain sen verran, että te ehditte kyllästyä minuun. Ihanko totta niin lyhyeksi ajaksi?

Osallistujia vauvasta vaariin kuten kutsu tapahtumaan kuului. vas.Veijo Nummela, Pasi, Anne ja Kyllikki Nummela sekä Kaija Jaakkola. Edessä pikkuväki Niko Iiro ja Sara. (siskokset Kyllikki ja Kaija os. Parkkali juuret Hiitolan Kuoksjärvellä)

Eskon puumerkki

Sanomalehti
Kurkijokelainen
LUKIJAMATKA
KURKIJOEELLE
3.-6.6.2010
(pari paikkaa vielä jäljellä)
26.-29.8.2010

ALUSTAVA MATKAOHJELMA:
torstaina: lähtö n. klo 5.00 Loimaa – Helsinki – Lahti – Vaalimaa - ostosmahdollisuus Viipurissa - keittoruoka Muolaassa Kuusaan "Vanha Navetassa" - tutustuminen Käkisalmeen – Kurkijoki – majoittuminen "Mihailin hotelliin" kirkonkylään
perjantaina: Kiertoajelu Kurkijoella (koko pv)
lauantaina: Kotiseutukierrokset bussilla ja takseilla (taksit eivät kuulu matkan hintaan)
sunnuntaina: lähtö aamulla Kurkijoki- Sortavala kiertoajelu – Ruskealan marmorilouhoksilla opastettu kierros – Värtsilä – Lahti – Helsinki – Loimaa
majoitus: Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4 hengen huoneissa.
ruokailut: Hinta sisältää: keittoruuan menomatkalla, päivälliset to, pe ja la, aamiaiset pe, la ja su.

Hinta: **295 €** sisältäen matkaohjelman ja ruokailut sekä viisumihankkimiskustannukset (omalla viisumilla 256 €)

Jos olet kotimajoituksessa, kysy matkan hintaa toimituksesta. Viisumihankintaa varten pitää täyttää viisuminanomuskaavake ja liittää mukaan 1 kpl passikuvia sekä kopio voimassaolevan passin kuvasivusta. Passin tulee olla voimassa vähintään 6 kk matkan jälkeen. Viisuminanomuskaavakkeen voi tilata toimituksesta puhelimitse tai poimia Neva Toursin sivuilta: www.turunnevatours.fi

Vastuullisena matkanjärjestäjänä toimii Neva Tours Oy Turusta

Ilmoittautumiset KURKIJOKELAISEN TOIMITUKSEEN 23.4. tai 16.7. mennessä.
 Ilmoittautumisia otetaan vastaan tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14, puh. (02)762 2551, 050-5213336
 Ilmoittautuneille postitetaan tarkempi matkaohjelma ennen matkan alkua. Muutokset alustavaan ohjelmaan mahdollisia.

Kevät tulee Kurkijoelle

Marina Petrova kierteli Kurkijoella 6.4. ja kuvasi kevään etenemistä Soskualla ja Otsalahdella.

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Vaasa
2. v. 1967
3. n. 25 000
4. Tenojoen
5. jänisrutto
7. Speltti on vanha vehnälle sukua oleva viljalaji.
8. Sotkamossa
9. Saari Oulujärvessä Vaalassa
10. nivelsairaus

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
 Oikokatu 3, Loimaa
 Avoinna:
 ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajaja

ASIANAJAJA
 on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN
 Varatuomari
 Julkinen kaupanvahvistaja
 Kauppalaankatu 9-11 B, Loimaa
 p. (02) 762 2888, fax 762 1301
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY
 AA, VT Jari Heikman
 VT Pia Aulio
 VT Kaarina Nylamo
 Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
 Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
 Vuosikerta vain **39** eur. Tilattuna alle 1,70 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

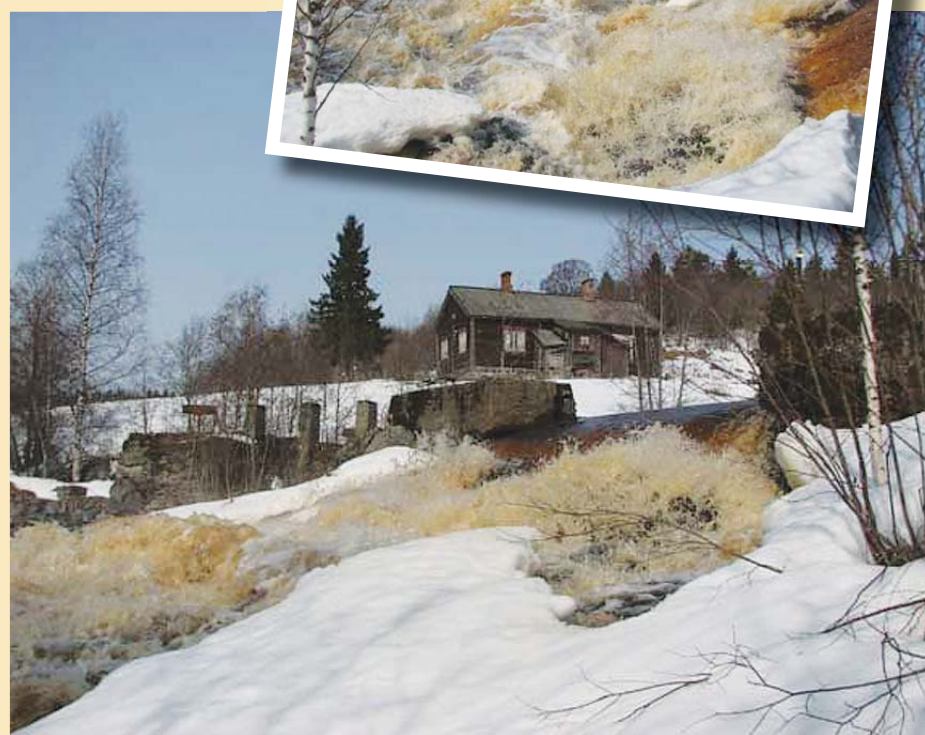
Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuussa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
 tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Muistathan tehdä muuttaessasi osoitteenmuutoksen Kurkijokelaiselle?

Lehti ei saa uusia osoitteita tietoonsa automaattisesti. Postista saa "Osoite muuttuu" -kortteja, jotka kulkevat ilmaiseksi.

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
 puh. (02) 762 2551 tai 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

kurkijoki.fi
 on oikea tietopankki